

ΚΟΝΙΤΣΑ



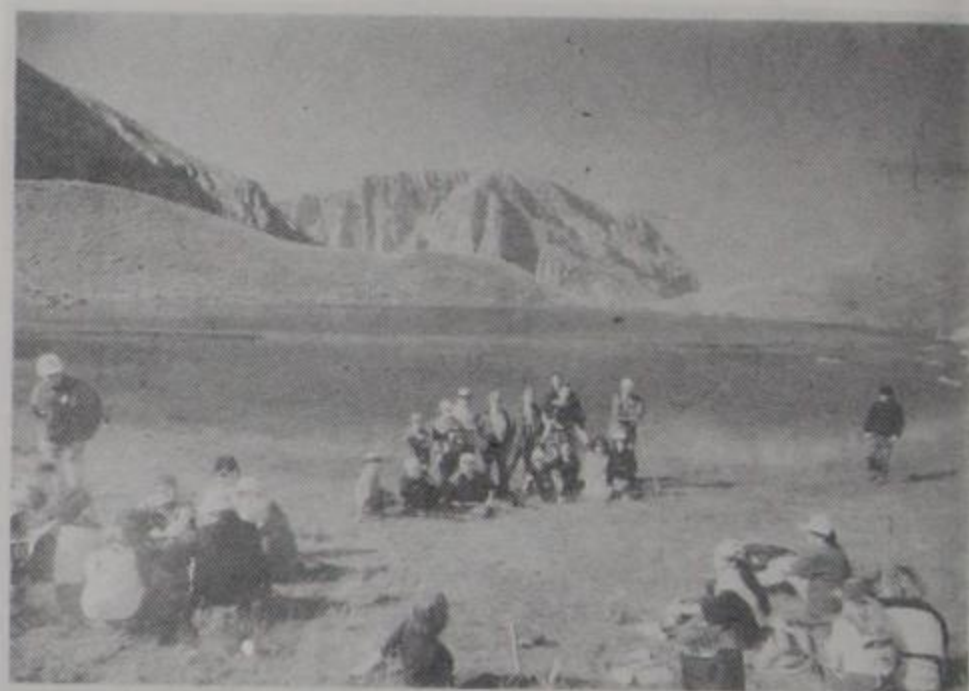
57. Ιούλιος - Αύγουστος 1994

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 57 . ΔΡΧ. 200
Κ Ο Ν Ι Τ Σ Α

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Πριν από τις κάλπες Σ.Τ.	533
Στη Δρακόλιμνη, Σ.Τ.	535
Ορειβατική συνάντηση στο Πάπιγκο Γ.Α.Χ.	536
Πινακοθήκη Κονιτσιωτών Ζωγράφων Γιάννη Λυμπερόπουλου	539
Τουριστική Υποδομή Κόνιτσας Ε. Σπύρου	542
Γυναίκα της Πίνδου, Κ. Τσούβαλη	544
Διήγημα, Σ. Τουφίδη	547
Δασκαλικές αναμνήσεις, Χ. Εξάρχου	550
Δοξασμένη Κοιλιάδα, Η. Παπαζήση	553
Λαϊκά Ανέκδοτα, Α. Ευθυμίου	555
Γλωσσάρι, Θ. Ζιώγα	557
Εκπλήρωση χρέους, Λ. Βλάχου	560
Πανηπειρωτικός Σύλλογος Καΐρου, Λ. Βλάχου	561
Μόλυνση Περιβάλλοντος, Κ. Φουνταρά ..	562
Σύνδεσμος Αδελφότητος Οξυάς	564
Ψυχαγωγική βραδιά στην Οξυά Θ. Πορφύρη	565
Νουμπέτια, Τ.Κ.	566
Λουτρόπολη Καβασίων, Α. Κολιού	567
Για τη Δρακόλιμνη, Σ.Τ.	569
Ορφέας στον Κάτω Κόσμο, Μ. Καστανίας	570
Εκοιμήθη ο Πατήρ Παΐσιος, πρεσβ. Δ. Τάτση	571
Γράμμα σε πεθαμένο... Σ. Ντούσια	573
Ειδήσεις - Κοινωνικά	576
Επιτυχόντες Γενικών Εξετάσεων	579



φωτ. εξωφ. Δρακόλιμνη Τύμφης 1994

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:**

Σωτ. Τουφίδης
Κόνιτσα 44.100

Τηλ. (0655) 22.464 - 22.212

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 1000
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

**Για την Αθήνα, στο Νικολ. Δ. Καζαμία
Εμμ. Μπενάκη 24. Τηλ. 36 27 725**

Πρίν από τις κάλπες

Στις 16 Οκτώβρη οι πολίτες της χώρας θα εκλέξουν Δημάρχους και Κοινοτάρχες, με τους ανάλογους Συμβούλους τους.

Κανονικά αυτοί που θα εκλεγούν να μας "κυβερνήσουν" για τέσσερα χρόνια, πρέπει να είναι άριστοι για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και να πραγματώσουν τα οράματα των πολιτών. Πρέπει, δηλαδή, να νιώθουν ότι είναι εντολοδόχοι (υπηρέτες) του λαού και όχι δυνάστες του.

Τι γίνεται όμως στην πραγματικότητα; Πόσοι είναι αυτοί που ζητούν στην ψήφο των συμπολιτών τους για να τους υπηρετήσουν;

Έχει δημιουργηθεί, δυστυχώς, ένα πλέγμα ατομικών συμφερόντων, αθέμιτων συναλλαγών και φιλοδοξίας στους πιο πολλούς υποψηφίους άρχοντες, ώστε αυτοί που εμφορούνται από ιδέες ανιδιοτελούς προσφοράς προς το κοινωνικό σύνολο, να αποτελούν ισχνή μειοψηφία.

Αλλά ας κάνουμε μια μικρή αναφορά στις διάφορες κατηγορίες των επίδοξων Κοινοταρχών και Συμβούλων.

Μια μερίδα υποψηφίων - ίσως η μεγαλύτερη - στοχεύει στα οικονομικά συμφέροντα που θα προκύψουν από προμήθειες (μεγάλα έργα κ.ά.).

Σ' αυτή την κατηγορία υπάγονται και οι αποβλέποντες στην προεδρική σύνταξη ή σε άλλες διευκολύνσεις κοινωνικοεπαγγελματικές.

Άλλοι που ανήκουν σε μια μικρότερη κατηγορία, προσπαθούν να λάβουν τον τίτλο του Προέδρου ή του Συμβούλου, έτσι για το "ονόρε" κι από κει και πέρα "ό,τι προκύψει".

Τέλος υπάρχει και η μειοψηφία αυτών που κινούνται από αισθήματα πατριωτισμού και αλτρουϊσμού για πραγματική προσφορά προς το Σύνολο και ενδίδουν στις πιέσεις φίλων ν' ασχοληθούν με τα κοινά για το καλό του τόπου.

Νομίζουμε ότι αυτοί είναι και οι πιο αδικημένοι, γιατί όντας ευαίσθητοι ατενίζουν τα οράματα και κυνηγούν τις Χίμαιρες σαν το "Δον Κιχώτη" του Θεοβάντες.

Αυτοί θ' αγανακτήσουν, στην πορεία, από τις δαιδαλώδεις, γραφειοκρατικές διαδικασίες των Δημοσίων Υπηρεσιών, που μαζί με τους άπληστους εργολάβους δημιουργούν ένα νεφελώδες κύκλωμα αλληλοϋποστήριξης στη χρηματοδότηση, εκτέλεση και παραλαβή των έργων.

Θα γογγύξουν από το ανεβοκατέσματα των σκαλοπατιών της Νομαρχίας, όπου θα ζητιανεύουν κάποια ψίχουλα για το χωριό τους.

Θα συχαθούν βλέποντας τις παράλογες ή συμφεροντολογικές απόψεις κάποιων συμβούλων τους και τις ραδιουργίες.

Θα πικραθούν από την άδικη κριτική πολλών συγχωριανών τους και την αγνωμοσύνη κάποιων άλλων.

Θα απογοητευθούν, τέλος, γιατί κι απ' αυτούς που τους ωθούσαν προς την προεδρική καρέκλα, κάποιοι τώρα έγιναν αδιάφοροι ή εχθρικοί γιατί δεν ικανοποιήθηκαν τα παράλογα συμφέροντά τους.

Έτσι, στο τέλος αυτοί θα'ναι οι μεγάλοι χαμένοι, γιατί θα διαπιστώσουν ότι διέθεσαν τόσο χρόνο και έλαβαν γι' ανταμοιβή, την πίκρα και την α-

παγοήτευση. Και όσοι έχουν μέσα τους, από γεννησιμιού τους τη δύναμη, ίσως να συνεχίσουν παλεύοντας μ' αυτές τις αντιξοότητες, σαν νέοι Σίσυφοι, για το καλό των άλλων, οι πιο αδύναμοι θα λυγίσουν και θ' αποχωρήσουν ηθικά πληγωμένοι.

Διαβάζοντας αυτές τις γραμμές, κάποιος θα πουν: Απαισιόδοξα μας τα λές, τι πρέπει να γίνει; Δεν πρέπει ν' ασχοληθεί κανείς με τά κοινά;

Ασφαλώς και πρέπει. Αλλ' αυτοί θα'ναι εκείνοι που θα 'χουν την ανά-

λογη δύναμη ν' αντέξουν αυτά που προαναφέραμε.

Ταυτόχρονα όμως, το κύριο βάρος - νομίζουμε - πέφτει στους ψηφοφόρους. Αυτοί, αν σκεφτούν σωστά, μπορούν να εκλέξουν τους πιο ικανούς ηθικούς, εργατικούς, τίμιους και καλούς πατριώτες, ανεξάρτητα από κομματικές ταμπέλες (κυρίως στα χωριά) για να ιδούν καλύτερες μέρες τα χωριά μας. Αυτή τη στιγμή η δύναμη είναι στα χέρια των πολιτών. Ας αδράξουν λοιπόν, την ευκαιρία. Σωστή επιλογή προσώπων για το γενικό καλό!

Σ.Τ



Προσδιορίστηκε η τοποθεσία της γέφυρας που αναζητούσαμε σε προηγούμενο τεύχος μας. Γέφυρα "Ορλας" (Αγ. Βαρβάρα - Πλάβαλη). Φωτ. Παν. Ζακόπουλου.

Στη Δρακόλιμνη



Στην Πανελλήνια Ορειβατική συνάντηση που έγινε στη Δρακόλιμνη της Τύμφης, έλαβε μέρος και ο Ορειβ. Σύλλογος Κόνιτσας με 33 μέλη. Οι εκατοντάδες "περιπατητές" των βουνών (από τριών μέχρι ογδόντα ετών!), θα θυμούνται για πολλά χρόνια αυτή τη συνάντηση στα λιβάδια της Ξηρόλιμνης, κάτω από το ολόγιομο φεγγάρι του Ιούλη.

Θα θυμούνται τη νόστιμη φασολάδα στο κεσεδάκι, τους ήχους της παραδοσιακής μουσικής και την ανθρώπινη ψυχική ζεστασιά στην κρύα νύχτα του Αλπικού τοπίου. Ολ' αυτά είναι άγνωστα πράγματα για τους ανθρώπους που ζουν "στον πολιτισμό" των πόλεων, με τη νυκτερινή ζωή, τις ανέσεις κλπ. Ένας δάσκαλος μου 'λεγε ότι "από τότε που άρχισε ν' ανεβαίνει στα βουνά, ένωσε άλλος άνθρωπος".

Κι εμείς που περάσαμε ένα μερόνυχτο κοντά στ' άστρα, νιώσαμε για άλλη μια φορά αισθήματα ανθρωπιάς και προσέγγισης στο πνεύμα του καλού...

Η διοργάνωση της συνάντησης από το Σύλλογο Παπίγκου ήταν εξαιρετική και οφείλουμε να συγχαρούμε όλους αυτούς που συντέλεσαν στη μεγάλη επιτυχία της εκδήλωσης. Τέτοιες εκδηλώσεις είναι χρήσιμες για όλους. Εκατοντάδες άνθρωποι κινήθηκαν από το Πάπιγκο ως την Κόνιτσα και τις γειτονικές περιοχές για να γνωρίσουν τον τόπο μας.

Άφησαν τον οβολό τους σε ξενοδοχεία και εστιατόρια και το κυριότερο, θα κάνουν γνωστές από τη μια ως την άλλη άκρη της Ελλάδας, τις θαυμάσιες ομορφιές του φυσικού μας περιγύρου.

Η Πανελλήνια Ορειβατική και Αναρριχητική Συνάντηση στο Πάπιγκο.

Στις 23 και 24 Ιουλίου έγινε στο Πάπιγκο η 54η Π.Ο.Α.Σ. μετά από επιτυχημένη εισήγηση του Συμβουλίου του Ορειβατικού Συλλόγου Παπίγκου.

Η διοργάνωση και προετοιμασία ξέφυγε από τα στενά πλαίσια του Συλλόγου και έγινε μια δραστηριότητα και μια γιορτή για όλο το χωριό.

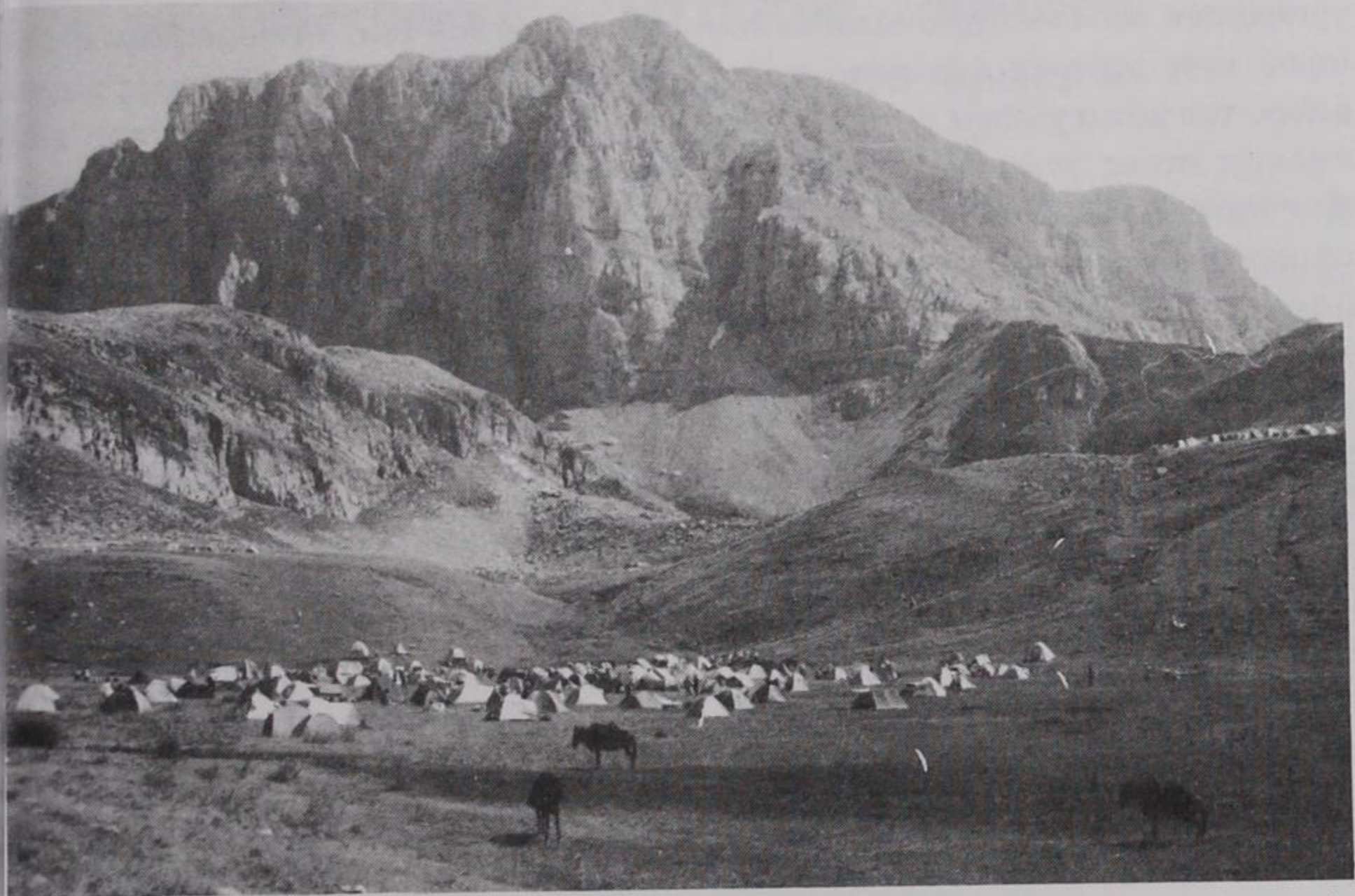
Το Διοικητικό Συμβούλιο, (Δημήτριος Χριστοδούλου, Ανδρέας Αποστόλου, Κων. Σκούρτης, Δήμητρα Χριστοδούλου, Νικόλαος Χριστοδούλου), ήδη από την Άνοιξη άρχισε τις προετοιμασίες. Δρόμοι καθαρίστηκαν, πινακίδες τοποθετήθηκαν, το ζήτημα του νερού διευθετήθηκε, προσκλήσεις στάλθηκαν.

Η τελευταία εβδομάδα έφτασε και οι προετοιμασίες κορυφώθηκαν. Η Κοινότητα και πολλοί χωριανοί βοήθησαν με κάθε τρόπο. Ανοίχτηκαν χώροι παρακάρσιματος σε χωράφια που παραχώρησαν Παπιγκιώτες και τα πράγματα άρχισαν να κουβαλιούνται με ζώα στο βουνό, ώστε όλα να είναι τέλεια. Τα ζητήματα του νερού, καθαριότητας, φαγητού, είχαν λυθεί χάρις στην ακούραστη φροντίδα κυρίως του Δημητρίου Χριστοδούλου και του Ανδρέα Αποστόλου που με παθος και μεράκι αφιέρωσαν πολύ από τον χρόνο τους σ' αυτή την διοργάνωση. Ήδη από την Παρασκευή το Πάπιγκο άρχισε να κατακλύζεται από κόσμο. Έκπληκτοι οι ορειβάτες από όλα τα μέρη της Ελλάδος, αντίκριζαν τους ορεινούς όγκους ακίνητους και γαλήνιους, τυλιγμένους μέσα στο απογευματικό φως, ίδια βουνά Θεϊκά, το στήθος της Ηπείρου όπου ακούμπησαν τρυφερά οι

Δωδωναίοι Θεοί. Στις 23 Ιουλίου, το Σάββατο, από νωρίς το πρωί η μακροσειρά των ορειβατών που διέσχισε φιδωτά δρομάκια έδειχνε ότι κάτι σημαντικό συνέβαινε. Το Πάπιγκο ζούσε στους γιορταστικούς του ρυθμούς. Θρακιώτες, Μακεδόνες, Θεσσαλοί, Πελοποννήσιοι, περήφανοι Κρητικοί, άνθρωποι από όλα τα μέρη της Ελλάδας ανέβαιναν και όλο ανέβαιναν. Ομιλίες διάφορες, ήθη ξεχωριστά άνθρωποι των πόλεων, ορεινοί και θαλασσινοί, όμως όλοι ορειβάτες, ενωμένοι κάτω από τους όγκους της Τύμφης.

Ήταν πάρα πολλοί, αλλά χάρις στην αδιάκοπη φροντίδα του προέδρου της Κοινότητας, χωριανών και της Τροχαίας του Αστυνομικού Τμήματος Κόνιτσας, διευθετήθηκε το πρόβλημα των αυτοκινήτων. Επίσης οι ορειβάτες συνάντησαν στη βρύση "Αντάλη" την Χαρίκλεια Αποστόλου και την Κλεονίκη Παπακώστα που εκτός από το μπακλαβαδάκι και το λουκούμι μοίραζαν και έναν ενθαρρυντικό λόγο για αυτούς που είχαν κουραστεί, πληροφορίες για την περιοχή, αλλά και ευχές για καλή ανάβαση.

Το συνεργείο του Ορειβατικού Συλλόγου είχε ανεβεί από την Παρασκευή και περίμενε πανέτοιμο τους ορειβάτες που κατέβαιναν κατά ομάδες στην ποριοχή "Ξηρόλιμνες" κάτω από το Καταφύγιο. Εκεί στο Καταφύγιο Αστράκας που υψώνεται επιβλητικό πάνω από το χωριό, βρήκαν σπουδαία φιλοξενία από τους φύλακες όσοι αναβάτες αδυνατούσαν να προχωρήσουν.



Γκρίζοι ορεινοί όγκοι περιτριγύριζαν το οροπέδιο που είχε επιλεγεί για την συνάντηση και το αναδείκνυαν ως τον πιο κατάλληλο τόπο για τέτοια εκδήλωση. Λίγο χιόνι απέμενε στις γειτονικές κορφές, ενώ μεγάλα κομμάτια βράχων καταποντίζονταν με βουερό πάταγο στην άβυσσο.

Σε λίγο όμως αυτοί οι σιωπηλοί βράχοι αντιλάλησαν από χαρούμενες φωνές και τα εντυπωσιακά χρώματα των σκηνών έδεσαν αρμονικά με τους αυστηρούς χρωματισμούς του τοπίου. Όλο και πιο πολλοί ορειβάτες κατέφθιναν.

Οι ορειβατικοί Σύλλογοι της Ελλάδας είχαν απαντήσει θετικά στο προσκλητήριο του Παπίγκου. Προς το απόγευμα από το μαγειρείο άρχισαν να σκορπίζονται στην ατμόσφαιρα προκλητικές μυρωδιές. Ο αρχιμάγειρας Κώστας Αχιλ. Χριστοδούλου αντάξιος συνεχιστής της οικογενειακής παράδοσης κατάφερε να ετοιμαστούν 7

καζάνια φασολάδα και το συνεργείο του δεν άφησε παραπονεμένο το πιάτο κανενός ορειβάτη. Σε λίγο έφθασε και το μουσικό συγκρότημα που εξασφάλισε ο Ορειβατικός Σύλλογος Παπίγκου. Οι ήχοι του κλαρίνου άλλοτε μακρόσυρτοι και λυπητεροί, άλλοτε κοφτοί και ρυθμικοί έφτασαν ως τις φωλιές των μεγάλων αετών που αφού αναδεύτηκαν ανήσυχοι στην αρχή, αναγνώρισαν ύστερα ησυχασμένοι την φωνή της Ηπειρωτικής γης.

Νωρίς τό πρωί της Κυριακής, αφού προσφέρθηκε βουνίσιο τσάϊ από το μαγειρείο που είχε κάνει τις ετοιμασίες του νωρίτερα, τα караβάνια των ορειβατών ξεκίνησαν για τη Δρακόλιμνη. Και δεν ήταν λίγοι αυτοί που αντίκριζαν με κραυγές ανέλπιστου θαυμασμού αυτή τη μικρή σιωπηλή λίμνη των θρύλων που στα σκοτεινά νερά της αναπαύεται ήσυχα ο Δράκος του Παπίγκου.

Λίγοι τυχεροί πρόλαβαν να φωτογραφίσουν και ένα αγριοκάτσικο που αφού τους κοίταξε έκπληκτο με τα μαύρα του μάτια χάθηκε ύστερα μ' ένα πήδημα στους γνώριμους γκρεμούς. Δεν θα μπορούσε να γίνει καλύτερη υποδοχή στους πρώτους αυτούς ορειβάτες. Ακολούθησε αγιασμός από τον παπά του χωριού που πρόθυμα δέχτηκε να συμμετέχει, καθώς και τρισάγιο για το νεαρό ορειβάτη που χάθηκε άδικα και πρόωρα σε κάποια βραχώδη πλαγιά των Αλπεων. Ο Πρόεδρος του Ορειβατικού Συλλόγου Παπίγκου καλοσώρισε τους ορειβάτες και ακολούθησαν οι χαιρετισμοί από όλους τους προέδρους.

Οι ομιλίες συνοδεύτηκαν με ανταλλαγές αναμνηστικών δώρων. Εκείνη

την ώρα οι άκρες της Ελλάδας ενώνονταν κάτω από την ορειβατική σημαία, οι κάθε είδους διαφορές παραμερίζονταν και το σύνθημα που επικρατούσε ήταν: "Όλο και ψηλότερες κορφές και του χρόνου όλοι μαζί και περισσότεροι ακόμα στον Όλυμπο".

Η 54η Π.Ο.Α.Σ. είχε φτάσει στο τέλος της. Με πολλά επαινετικά σχόλια για τον Ε.Ο.Σ. Παπίγκου οι ορειβάτες πήραν τον δρόμο της επιστροφής. Η σιωπή ξαναγύριζε στο υποβλητικό τοπίο και τα πουλιά των βράχων ένιωθαν πιά ήσυχα ακούγοντας μόνον τον αέρα να σφυρίζει μέσα στις ρωγμές των βράχων και κανένα αλύχτισμα σκυλιού από τις γειτονικές στάνες.

Γ.Α.Χ.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ

Άνοιξε την πύλη του στο κοινό (από διμήνου), το Λαογραφικό Μουσείο Κεφαλοχωρίου (Λυκόρραχης), που στεγάζεται σε αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου του χωριού.

Ό,τι περισώθηκε απ' τη φθορά του χρόνου, υλικά χρήσης του γεωργοκτηνοτροφικού χωρου που καλύπτουν χρονικά σχεδόν έναν αιώνα και που με μεράκι συνέλεξε ο φιλοπρόοδος Σύλλογος του χωριού - τοποθετημένα απ' το χέρι της έμπνευσης και της φρο-

ντίδας του Νίκου Φασούλη - αποτελούν τα εκθέματά του.

Σε μια εποχή που η μεταναστευτική αιμορραγία, παραλύει και την τελευταία ικμάδα του ανθρώπινου δυναμικού της υπαίθρου, η ίδρυση ενός Μουσείου προσλαμβάνει ιδιαίτερη σημασία και αποτελεί πραγματικά την ... ΕΙΔΗΣΗ.

Συγχαρητήρια στο Κεφαλοχώρι που επιμένει πεισματικά στο "ευ ζην".

Τ.Κ.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ

Συνέντευξη με τον Πρόεδρο του Ιδρύματος

ΚΛΕΑΡΧΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

κ. Γιάννη Λυμπερόπουλο

Με την ευκαιρία των εγκαινίων της Πινακοθήκης Κονιτσιωτών Ζωγράφων, την 14.8.1994 στη μεγάλη αίθουσα του Δημαρχείου της Κόνιτσας, το περιοδικό μας θεώρησε σκόπιμο να συναντήσει τον κ. Γιάννη Λυμπερόπουλο, πρόεδρο του ιδρύματος Κλέαρχος Παπαδιαμάντης στο οποίο ανήκει η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ για να μιλήσει μαζί του πάνω σε θέματα που αφορούν την Πινακοθήκη, τις δραστηριότητες του Ιδρύματος, τις προοπτικές του κλπ.

ΕΡΩΤΗΣΗ. Πέστε μας λίγα πράγματα για την Πινακοθήκη των Κονιτσιωτών ζωγράφων, πού σήμερα εγκαινιάζετε στη Μεγάλη αίθουσα του Δημαρχείου της Κόνιτσας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ. Με τη σκέψη ότι στην Πολιτιστική παράδοση της Επαρχίας μας είναι και η Χιονιαδίτικη ζωγραφική, αγιογραφία και κοσμική, σκέφτηκα να καταγράψω το τί υπάρχει σήμερα στην επαρχία μας από την παράδοση αυτή και εν πάση περιπτώσει σε ποιο σημείο βρίσκονται οι εικαστικές τέχνες σήμερα στο χώρο της επαρχίας μας. Ρωτώντας και μαθαίνοντας, βρήκα πως ένας σοβαρός αριθμός συμπατριωτών μας ασχολείται με τις εικαστικές τέχνες. Κατ' αρχήν υπάρχουν ακόμα αγιογράφοι από τα χωριά μας που έχουν να επιδείξουν ένα σοβαρό αγιογραφικό έργο μέσα στην επαρχία μας και εκτός αυτής. Αναφέρω ενδεικτικά μερικά ονόματα. Σέργιος Σεργιάδης από το Πληκάτι. Θωμάς Χρήστου και Κώστας Σκούρτης απ'

τους Χιονιάδες. Σπύρος Καγιώτας απ' την Πυρσόγιαννη κλπ. Οι "κοσμικοί" ας πούμε ζωγράφοι από την επαρχία μας, είναι αναμφισβήτητα περισσότεροι. Κι από αυτούς μεγάλος αριθμός είναι επαγγελματίες. Υπάρχουν όμως και ερασιτέχνες. Αφησα προσωρινά, στην άκρη, τους ερασιτέχνες και απευθύνθηκα στους επαγγελματίες. Ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μου δώδεκα καλλιτέχνες. Κι έτσι κατάφερα να συγκεντρώσω δέκα οκτώ πίνακες, αξιόλογους. Οι καλλιτέχνες αυτοί κατ' αλφαβητικούς σειρά είναι οι ακόλουθοι. Θάνος Βαδάσης, απ' την Οξιά. Ζήκος Δέδος απ' την Κόνιτσα - Στράτσιανη Πύργο. Κωνσταντίνα Δογορίτη απ' τα Γιάννινα, με καταγωγή Κονιτσιώτικη. Ευθαλία Ζήση απ' την Βούρμπιανη. Δημήτρης Κρέμος απ' την Κόνιτσα. Χρήστος Λάμπρου απ' την Κόνιτσα. Θέμος Μάϊπας απ' τη Μπριάζα - Δίστρατο. Αρτεμη Μανέκα, απ' τα Γιάννινα, σύζυγος του Θανάση Μανέκα απ' την Σταρίτσιανη - Πουρνιά. Ελένη Φίλιου Μπότσιου, από τα Γιάννινα απόγονείς Κονιτσιώτικης καταγωγής (Μολυβδοσκεπάστη - Κόνιτσα). Κώστας Σκούρτης από τους Χιονιάδες Κώστας Τζιμούλης και Νίκος Τζιμούλης από το Κάντσικο - Δροσοπηγή.

Σημειώνω εδώ ότι παρότι οι αγιογράφοι της επαρχίας μας προθυμοποιήθηκαν να συνδράμουν την Πινακοθήκη, εν τούτοις είχαν αντικειμενική αδυναμία να δώσουν άμεσα κάποιο έργο τους, αφού κατά κύριο λόγο

ασχολούνται με φρέσκο στις εκκλησιές και δεν έχουν έτοιμες φορητές εικόνες. Έτσι περιορίστηκαν αυτοί σε μελλοντικές υποσχέσεις και γω στη μοναδική φορητή εικόνα που μου έδωσε ο Θωμάς Χρήστου, που όπως είπαμε κατάγεται απ' τους Χιονιάδες, αλλά κάθεται τώρα στο Κεράσοβο.

Έτσι τα εγκαίνια της Πινακοθήκης έγιναν με δέκα οκτώ πίνακες "κοσμικής ζωγραφικής" και μια φορητή εικόνα. Η Πινακοθήκη όπως ξέρετε ανήκει στο Ίδρυμα Παπαδιαμάντη και εντάχτηκε στις δραστηριότητες του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Κόνιτσας.

ΕΡΩΤΗΣΗ. Τί προοπτικές υπάρχουν για την Πινακοθήκη αυτή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ. Η πινακοθήκη αυτή είναι μία αρχή. Μια πρώτη προσέγγιση του Πολιτιστικού αυτού τομέα στην Επαρχία μας. Κατά συνέπεια, η Πινακοθήκη πρέπει να συμπληρωθεί και με πίνακες άλλων ζωγράφων που κατάγονται απ' την επαρχία μας, που, κατά τις πληροφορίες μου, υπάρχουν αρκετοί ακόμα. Σε συνέχεια θα κάνουμε ένα τμήμα ερασιτεχνών ζωγράφων από την επαρχία μας. Αυτοδίδακτων, πριμιτί κλπ. Νομίζω ακόμα πως μια γωνία της Πινακοθήκης πρέπει να γιομίσει με καλής ποιότητας αντίγραφα από την "κοσμική" ζωγραφική των Χιονιαδιτών ζωγράφων, για να δίνει μια κάποια ιδέα του έργου τους. Περαιτέρω για τη ζωγραφική ή καλύτερη την εικαστική παιδεία της νέας γενιάς, θα προχωρήσουμε σε εκθέσεις ζωγραφικής διαφόρων ζωγράφων, γλυπτικής κλπ. αλλά και στην ίδρυση ενός Εικαστικού εργαστηρίου σε συνεργασία με το αντίστοιχο Εικαστικό Εργαστήριο του Δήμου Ιωαννίνων. Φυσικά όλες

αυτές οι δραστηριότητες θα γίνονται με την συνδρομή και τη συμπαράσταση του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Κόνιτσας.

ΕΡΩΤΗΣΗ. Μπορείτε να μας πείτε λίγα λόγια για τις άλλες δραστηριότητες του Ίδρυματος Κλεάρχου Παπαδιαμάντη.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ. Όπως ξέρετε, ο πολιτιστικός τομέας είναι μια από τις βασικότερες επιδιώξεις του Ίδρυματος. Η συντήρηση της Πολιτισμικής κληρονομιάς της Κόνιτσας. Η ανάπτυξη της Πόλης. Και μέσω αυτών, η Τουριστική της ανάπτυξη. Η συγκράτηση των κατοίκων της στο χώρο της επαρχίας. Η συμβολή στην δημιουργία μιας πόλης ανθρώπινης με προσοχή στον παραδοσιακό της χαρακτήρα και το σεβασμό προς το περιβάλλον. Αυτά βέβαια είναι γενικότητες, όμως είναι ο άξονας γύρω από τον οποίο προσπαθούμε να κινηθούμε με τις ελάχιστες δυνατότητες που διαθέτουμε. Έτσι ξεκινήσαμε να κάνουμε παραδοσιακές βρύσες (μέχρι σήμερα κάναμε εννέα). Το τρεχούμενο νερό είναι πάντοτε ένα σύμβολο ζωής και υγείας και χαρακτηρίζει την Κόνιτσα. Σε συνεργασία με τοπικούς φορείς και το Δήμο της Κόνιτσας βοηθήσαμε στην ανάπτυξη τα Μοναστήρια του Στομίου και της Μολυβδοσκεπάστης. Ενισχύσαμε με μέτρο τις δυνατότητες που έχουμε τα Σχολεία της Κόνιτσας. Επειδή δε βρήκαμε πάντοτε βοήθεια από τους τοπικούς παράγοντες της Κόνιτσας πράγμα που είναι απολύτως απαραίτητο για τις κινήσεις μας, αδρανίσαμε για λίγα χρόνια. Αυτό είχε κι ένα καλό αποτέλεσμα. Συγκεντρώσαμε από τα εισοδήματα του Ίδρυματος ένα μικρό κεφάλαιο με το οποίο ανταποκριθήκαμε

την πρόσκληση του Δήμαρχου της Κόνιτσας να σχεδιάσουμε και να χρηματοδοτήσουμε το δρόμο Αγίου Νικολάου, που ξεκινάει από το Δημαρχείο και καταλήγει στη Μητρόπολη. Βέβαια αυτό έγινε με τη διαμεσολάβηση του Ευλλόγου των Πάνω Κονιτσιωτών ο Αγιος Νικόλαος. Και νομίζω πως το αποτέλεσμα σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Έτσι έχουμε στην Κόνιτσα ένα υποδειγματικό δρόμο (ένα μοντέλλο προς μίμηση) με γκαλντερίμι, φανάρια κλπ. όπως τον παλιό καιρό. Βέβαια η προσαρμογή της παράδοσης του καλντεριμιού στις σύγχρονες ανάγκες του τόπου μας υπήρξε το βασικό μας μέλημα. Το πιστεύω μας, και η καθοδηγητική γραμμή στις δραστηριότητές μας είναι η παράδοση του τόπου και η προστασία του περιβάλλοντος. Τονίζουμε παντού ότι για μας παράδοση σημαίνει αναζωογόνηση του παρελθόντος μέσω της μεταμόρφωσης των στοιχείων του, ώστε να γίνουν αυτά σημαντικά από κάθε πλευρά κοινωνικοπολιτιστική για το παρόν. Στη συγκεκριμένη περίπτωση του δρόμου (απαντώ τώρα σε κάποιους που έχουν αντιρρήσεις στα ανανεωτικά στοιχεία αυτού του δρόμου), εμείς βάλαμε τον εαυτό μας στη θέση ενός παλιού καλού μάστορα, που είχε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της ανακατασκευής του δρόμου, με την κλίση που έχει, με το συγκεκριμένο του φάρδος, με την συχνότητα διελεύσεως οχημάτων και ανθρώπων, με τις συχνές καταρρακτώδεις βροχές, κλπ. μ' άλλα λόγια υπολογίσαμε τις παλιές και καινούριες ανάγκες του, και με τα ντόπια παλιά υλικά, αυτά που διάθετε ο ίδιος τότε, και καταλήξαμε στη λύση που δόσαμε. Και θεωρούμε ότι αντιμετωπίσαμε την

παράδοση δημιουργικά. Αυτός ο δρόμος, για να ολοκληρωθεί πρέπει όλοι οι έχοντες από δω κι από κει σπίτια, να βάλουν στις εξώπορτες τους στέγη, όπως τον παλιό καιρό. Οι στέγες στις εξώπορτες, με τα φώτα που θ' ανάψουν πολύ γρήγορα, θα δώσουν μεγαλοπρεπή και φαντασμαγορική εικόνα στο κομμάτι αυτό της Κόνιτσας.

ΕΡΩΤΗΣΗ. Πώς βλέπετε γενικά την ανάπτυξη της Κόνιτσας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ. Το θέμα είναι πάρα πολύ μεγάλο και δε λύνεται στα πλαίσια μιας συνέντευξης. Ενδεικτικά μόνο θάλεγα, ότι η Κόνιτσα σαν τοπίο, σα θέση, σα φύση έχει μια μεγαλόπρεπη μοναδικότητα. Βουνά, δάση, ποτάμια, ορίζοντα, κάμφο. Η περίοδος που περνάει σήμερα είναι αναμφισβήτητα κρίσιμη κι αποφασιστική. Πολλά πράγματα γίνονται, προς την κατεύθυνση εκμετάλλευσης του κεφαλαίου της που λέγεται "ΦΥΣΗ". Αλλά έχω την εντύπωση ότι αυτά γίνονται λίγο στην τύχη. Λείπει ο σωστός σχεδιασμός. Κανένας δεν ξεκινάει αγοράζοντας έπιπλα, παράθυρα, και πόρτες αν προηγούμενα δεν κάνει το σπίτι. Δεν κάνει την υποδομή. Και για μένα η υποδομή σ' αυτή την περίπτωση είναι η ΑΝΑΠΛΑΣΗ κι ο εξοπλισμός με τα απαραίτητα για την προσφορά των σχετικών υπηρεσιών κτιρίων, του ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ Κέντρου της Κόνιτσας, δηλαδή του παζαριού. Σ' αυτή την ανάπτυξη πρέπει να επικεντρωθούν με πείσμα και επιμονή όλες οι προσπάθειές μας. Να αναπλαστούν όλες οι προσόψεις των μαγαζιών μας με καλοσχεδιασμένα υπόστεγα, ενιαίου, κατά το δυνατόν ρυθμού, για να κρυφτεί όλο το σημερινό αλαλούμ των μαγα-

ζιών, που έκανε ένα παλιό μου φίλο ν' αποκαλέσει την αγορά της Κόνιτσας "τενεκέ κεχαλά" και τουρκόπολη. Για τους νέους της Κόνιτσας ο λεγόμενος "ΜΥΘΟΣ" έλυσε το πρόβλημα του τόπου συγκέντρωσής τους.

Για τους μεγάλους όμως και για τους ξένους που επισκέφτονται, τέτοιο κέντρο τέτοιο σημείο συγκέντρωσης δεν υπάρχει στην Κόνιτσα. Ό,τι έχει γίνει, έγινε περιφερειακά και είναι θάλεγα πολυτέλεια, δεν έλυσε το πρόβλημα. Η θέση που προσφέρεται για ένα τέτοιο Κέντρο είναι αναμφισβήτητα η Κεντρική Πλατεία. Ένα Κέντρο - κτίριο εκεί στην κλίμακα, την πληθυσμιακή κλίμακα του μικρού μας τόπου, θα ήταν ότι πρέπει. Να αποπερατωθεί το ξενοδοχείο της αναπτυξιακής Εταιρείας. Αυτό θα αποτελέσει την πιάτσα

του τουρισμού ολόκληρης της επαρχίας.

Γύρω από αυτό τον πυρήνα, τήν αγορά και το ξενοδοχείο, θα αποκτήσουν άλλη σημασία κι άλλο βάρος κάθε τί που από τώρα γίνεται στην Κόνιτσα. Χωρίς αυτόν τον πυρήνα, όλα τ' άλλα: Νοικιαζόμενα δωμάτια, περιφερειακά εστιατόρια και μπάρ, δρόμοι μέσα στην Κόνιτσα, δρόμοι προς την Βασιλίτσα, Πάπιγκο, Αηλιά, Πινακοθήκες, Συνεδριακά Κέντρα κλπ. θα φυτοζωούν κι η επιβίωσή τους θα παραμένει προβληματική κι αμφίβολη.

Η πραγματική ΑΠΟΓΕΙΩΣΗ της Κόνιτσας θα ξεκινήσει μόνον απ' την ΑΝΑΠΛΑΣΗ του ΠΑΖΑΡΙΟΥ όπως με γενικότητες την περιγράψαμε προηγούμενα.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Μελετώντας πολύ προσεχτικά τα κείμενα που συγκέντρωσα κατά την παραμονή μου στην ΚΟΝΙΤΣΑ, έχοντας σχετική πείρα και εμπειρία σε θέματα τουρισμού, θεώρησα απαραίτητο κάποιες σκέψεις μου που αφορούν την περιοχή να τις κάνω γνωστές με την ελπίδα ότι θα φανούν χρήσιμες σε μελλοντικούς επενδυτές Δήμους, φορείς, ιδιώτες κλπ. Πέρα από μελλοντικός επενδυτής είμαι και φανατικός Λάτρης της περιοχής Κόνιτσας - Ζαγοροχωρίων - Δρυμού όχι μόνο από πλευράς καταγωγής, χωριό Νικάνορα Κονίτσης, όσο και από αρρωστημένη ευαισθησία στις ιδιαιτερότητες της πιο πάνω περιοχής.

Έκρινα λοιπόν σκόπιμο οι σκέψεις μου αυτές να γίνουν τώρα γνωστές που είναι δυνατόν η ΚΟΝΙΤΣΑ με την ι-

διαίτερη μεταχείριση που έχει σαν παραμεθόριος περιοχή να βγάλει προς τα έξω το πραγματικό της πρόσωπο με όλα τα πελονεκτήματα που διαθέτει. Θα σταθώ σε δύο καίρια σημεία που πρέπει πάνω από όλα να δώσει κανείς βάρος.

Και αυτό είναι πρώτον: ποιος θα είναι ο ρόλος τη στην γενικότερη περιοχή και στην μορφή του τουρισμού που θα αναπτύξει. Είναι σημαντικό εδώ να πούμε ότι η ΚΟΝΙΤΣΑ μπορεί και πρέπει να παίξει ρόλο πρωταγωνιστικό. Έχει τις δυνατότητες, αρκεί μόνο τώρα που είναι στα θεμέλια να δοθεί βάρος εκεί που πρέπει στις διάφορες ενέργειες που θα κάνει. Ένα είναι το σίγουρο ότι έχει τις προϋποθέσεις για να είναι ο πρωταγωνιστής. Δεύτερο βασικό στοιχείο είναι το πρό-

ωπο με το οποίο βγαίνει προς τα έξω η περιοχή. Το σλόγκαν που χαρακτηρίζει την Κόνιτσα σαν την ΠΟΛΗ του ΚΑΓΙΑΚ είναι μεν πολύ καλή σκέψη αλλά έχει περιορισμένη απήχηση κι δυνατότητα προσέλκυσης επισκεπτών σε σύγκριση με αυτά που προσφέρει η περιοχή. Το παραπάνω σλόγκαν δίνει την εντύπωση ότι αυτό μόνο μπορεί κανείς να απολαύσει στην περιοχή αλλά το ξέρουμε όλοι αυτό δεν είναι αλήθεια. Τόσο από πλευράς φυσικής ομορφιάς έχει το καλύτερο φυσικό κάλλος, ένα περιβάλλον για ανάκτηση της υγείας, με θεραπευτικές ιδιότητες, όσο και από πλευράς Αρχιτεκτονικής, Αρχαιολογίας, παραδοσιακής κουλτούρας, Πολιτισμού, τοπικά εργαστήρια και προϊόντα μοναδικά και πλήθος άλλων παραγόντων, Μπουραζάνι-Δρακόλιμνη, Μοναστήρια, Αώος - Βοϊδομάτης, Δρυμός κλπ. στοιχεία που συνθέτουν μια πολύπλευρη και αξιόλογη τουριστική πρόταση που με κατάλληλη στήριξη θα δώσει τα αποτελέσματα που δικαιούται η περιοχή.

Το σλόγκαν ο Παρθενώνας της φύσης σε πάει αμέσως σε αρχαιολογικούς χώρους.

Έτσι εγώ θα πρότεινα το κεντρικό σλόγκαν για την περιοχή να είναι:

ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

ή όποιο άλλο κρίνετε εσείς κατάλληλο όπου με αυτό σαν βασικό μοχλό θα μπορούσε να κερδηθεί ο πρωταγωνιστικός ρόλος και να υποδιαιρηθεί σε πλήθος άλλων τομέων π.χ. πόλη του Καγιάκ κλπ.

ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Μια πρόταση για όλους, για όλες τις ηλικίες και για όλες τις περιοχές της Ελλάδος και του εξωτερικού με πλήθος επιχειρημάτων και προτάσεων.

Έχοντας η Κόνιτσα, όπως ήδη μου ανέφεραν και το διαπίστωσα και η ίδια προσωπικά, πολλές σημαντικές προτάσεις επένδυσης μεγάλου μεγέθους, που κατά την γνώμη μου αλληλοσυμπληρώνουν η μία την άλλη συνθέτοντας έτσι μια ολοκληρωμένη τουριστική πρόταση μεγάλου βελινεκούς, που αν τεθεί άμεσα σε λειτουργία και όχι σταδιακά ένα-ένα, με τον κατάλληλο χειρισμό και την αντίστοιχη προβολή η Κόνιτσα σε μια 5ετία θα είναι το Τουριστικό θέρετρο του καθενός από εμάς και όλους όσους θα θελήσουν να απολαύσουν αυτό το ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ.

Ταυτόχρονα δε, θα αναπτύσσονται και οι παράλληλες επιχειρήσεις μικρότερης εμβέλειας, αλλά εξίσου σημαντικές για να ολοκληρώσουν την υποδομή που χρειάζεται και έχει ανάγκη η περιοχή.

Είμαι πεπεισμένη πως οι επιλογές των υπευθύνων και των αρμοδίων τόσο σε θέματα υποδομής όσο και σε θέματα προβολής θα είναι οι ανάλογες και θα δώσουν ρόλο πρωταγωνιστικό στην περιοχή που το έχει ανάγκη και τις παρέχεται η μοναδική δυνατότητα να το πετύχει.

Είμαι πάντα σε διάθεση για κάθε συνεργασία προτείνοντας και συμμετέχοντας ακόμη και σε μια ανοιχτή - άτυπη συνάντηση - συζήτηση επενδυτών φορέων και αρμοδίων της περιοχής και όχι μόνο, για την καλύτερη αποκόμιση στοιχείων που θα διευκολύνουν στην στήριξη θεμελίων με προοπτικές. Κορινθία 29-8-1994

Ελένη Σπύρου Οικονομολόγος-Χορογράφος-Ειδικός Πολιτισμικός Ξεναγός - Μέλος και Εκπρόσωπος της ΔΟΛΤ UNESCO

Γυναίκα της Πίνδου

(Η Ομιλία από τη Γιορτή Μνήμης της Γυναίκας της Πίνδου που έγινε στη Φούρκα στις 20 Ιουλίου 1994)

Όσο πιο απλές και απέρριπτες είναι οι εκδηλώσεις μνήμης για τις σημαντικές στιγμές των εθνικών μας αγώνων και για τα πρόσωπα που τις προκάλεσαν, τόσο πιο κοντά στο ύφος, στο χρώμα, στο άρωμα των στιγμών αυτών βρισκόμαστε.

Λίγα λουλούδια, μια προσευχή και σιωπή ίσως είναι αρκετά.

Δε μεταδίδουν συγκίνηση οι θορυβώδεις εκδηλώσεις και οι στομφώδεις πανηγυρικοί.

Ο σεμνός συγγραφέας, ηθογράφος και συλλέκτης γραπτών και προφορικών παραδόσεων του Αγώνα του 1821, ο Γιάννης Βλαχογιάννης, σ' ένα απ' τα διηγήματά του, βλέποντας τις γιορταστικές εκδηλώσεις για την έξοδο του Μεσολογγίου φωνάζει: "όχι δεν ήταν έτσι" και διαμαρτύρεται για τη μουσειοποίηση των ηρωικών γεγονότων από τους μετέπειτα εορτασμούς. Έχει την πεποίθηση - και επιτρέψτε μου να είναι και δική μου πεποίθηση - ότι οι μεγάλες ιστορικές στιγμές δεν μπορούν να αναπαρασταθούν.

Οι απομιμήσεις, οι προσπάθειες αναβιώσεων, οι σκηνοθεσίες, οι πανηγυρισμοί, οι "επισημότητες" κρύβουν ένα άλλο ήθος. Διαφορετικό από το ήθος εκείνων των απλών ανθρώπων που δημιούργησαν τα γεγονότα, χωρίς να έχουν συναίσθηση ότι πράττουν κάτι ηρωικό. Εκείνοι έτρεχαν να σώσουν το χώμα που τους γέννησε με όποιο τρόπο ο καθένας edύνατο.

Αυτό το δρόμο του αγώνα, ως φυσική και αυτονόητη πράξη ακολούθησαν και οι γυναίκες, μάνες, αδελφές,

αγαπημένες, που ανέβαιναν τα βουνά της Πίνδου να προσφέρουν το ελάχιστο και το μέγιστο σ' αυτούς που τόσο βρισκόνταν σε ανάγκη.

Η φιγούρα τους είναι συμπύκνωση της φιγούρας μάνα - στοργη, μάνα - ευθύνη μάνα - ευχή, μάνα που κρατά "τα βουνά όρθια να στέκει ο γιός της".

Μοναδική η εικόνα που δημιουργεί ποιητικά ο Νικηφόρος Βρεττάκος:

"Κι οι μάνες τα κοφτά γκρεμνά σαν Παναγιές τ' ανέβαιναν.

Με την ευκή στον ώμο τους κατά το γιό πηγαίναν

και τις αεροτραμπάλιζε ο άνεμος φορτωμένες

κι έλυνε τα τσεμπέρια τους κι έπαιρνε τα μαλλιά τους

κι έδερνε τα φουστάνια τους και τις σπαθοκοπούσε,

μ' αυτές αντροπατάγανε, ψηλά, πέτρα την πέτρα

κι ανηφορίζαν στη γραμμή, όσο που μες στα σύννεφα

χάνονταν ορθομέτωπες η μια πίσω απ' την άλλη".

Φαινόμενο μοναδικό. Δε θα μπορούσαν να το προκαλέσουν παρά μόνο οι γυναίκες της Πίνδου, οι εξοικειωμένες στο ζαλίκι και στις δύσβατες πορείες, οι μεγαλομένες στη στέρηση και την τυράγνια, οι γυναίκες που γεννήθηκαν για να προσφέρουν.

Με αξιοπρέπεια, καρτερικότητα, αυταπάρνηση, χωρίς την παραμικρή πίεση ή προτροπή έκαναν εκείνο που έπρεπε να γίνει.

Η προσταγή ήταν της ψυχής τους.

"Αν δεν πηγαίναμε εμείς ποιός θα πήγανε; μονολογεί σχεδόν μια ανώνυμη ηρωίδα, θα τους αφήναμε χωρίς ψωμί, χωρίς ρούχα, χωρίς πολεμοφόδια;"

Εκδήλωση μνήμης για την προσφορά της Γυναίκας της Πίνδου στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο του '40 - '41, η σημερινή.

Κι εκείνες λείπουν. Προσπαθούμε να τις αναστήσουμε κι ας είναι ζωντανές μερικές. Έπρεπε εκείνες να μιλήσουν σήμερα.

Σίγουρα θα μας καθήλωναν με την αμεσότητα που έχει ο λόγος των ανθρώπων που έζησαν τα γεγονότα.

Τα δικά μου λόγια υποκαθιστούν το λόγο τους με την ψυχρότητα μιας γενιάς ευνοημένης, που δε γνώρισε πόλεμο και στέρηση που ίσως δεν αισθάνεται και το χρέος που οφείλει σ' εκείνες που ετοίμασαν όσα αυτή απολαμβάνει σήμερα.

Εκδήλωση μνήμης για την προσφορά της Γυναίκας της Πίνδου. Αυτό καθ' αυτό το γεγονός είναι μοναδικό. Δε συνηθίζεται να τιμάται η γυναίκα - και μάλιστα η απλή, η χωρίς τίτλους, η καθημερινή γυναίκα - στον τόπο μας.

Κι όμως το χρωστάμε στις γυναίκες αυτές κι ας μη τό'χουν ανάγκη. Η ανάγκη είναι δική μας.

Είναι απαραίτητη η επαφή μας μαζί τους ως ανανέωση της αγωνιστικότητας, ως επαφή με τις ρίζες μας, ως μετάγγιση ουσιαστικών χυμών ζωής σε μια εποχή στεγνή, που έχουμε ανάγκη από κάτι υψηλό, κάτι αληθινό, κάτι δικό μας, κάτι ελληνικό και για μας τις γυναίκες κάτι γυναικείο.

Να αγγίζαμε την άκρη της φούστας των γυναικών αυτών, για να 'χουμε το καύχημα πως οδοιπορήσαμε μαζί τους

ως τους τόπους "που αγγέλλουν τον ουρανό και συνομιλούν με τον ήλιο".

Έτσι για να πάρουμε κάτι από την πνοή τους και να κάνουμε παρόν την παράδοσή μας.

Κι έχει μακριά Παράδοση η ελληνίδα στις πράξεις που διαφυλλάτουν την εθνική υπερηφάνεια, ανατρέπουν τυράννους ή κόβουν το δρόμο σε άλλους.

Τις γυναίκες - σύμβολο της επανάστασης του 1821, ακολουθεί μια σειρά ολόκληρη, το επώνυμο, αλλά κυρίως, το ανώνυμο πλήθος των γυναικών που πήρε πολλές φορές το όπλο στο χέρι, που συμπαραστάθηκε στους αγωνιστές, που έθρεψε επαναστάτες, που κουβάλησε πολεμοφόδια στη ράχη, που παραστάθηκε στις αρρώστιες και τις λαβωματιές, που στήλωσε το ηθικό των αγωνιστών, που υπέμεινε βασιανιστήρια, που θανατώθηκε για να υπερασπίσει τη ζωή.

Ως γυναίκα της Πίνδου, ως Ελληνίδα της Εθνικής Αντίστασης, ως νοικοκυρά, ως αγρότισσα, ως εργάτρια, ως νοσοκόμα, ως δασκάλα, ως επιστήμονας, ως καλλιτέχνιδα ξεπερνά την "εύθραστη" ύπαρξή της, γίνεται ένα με τους άνδρες ακόμα και στον ένοπλο αγώνα.

Στη διάρκεια της Κατοχής ως αξιωματικός, επιτελικός, καθοδηγήτρια, υπεύθυνη μαχήτρια, με αυτόματο και οπλοπολυβόλο, τραυματιοφορέας, σύνδεσμος, σαμποτέρ, διαδηλώτρια, μοιράζει την ύπαρξή της είτε παιδούλα είναι, είτε νέα, είτε γριά κυρτωμένη.

Πάντα γυναίκα της Ευθύνης.

Η μεταπολεμική περίοδος, τα χρόνια της Ειρήνης, βρίσκουν τη γυναίκα να αγωνίζεται σ' ένα άλλο πεδίο πιά, τον καθημερινό βίο. Πολεμά μια νοο-

τροπία που τη θέλει πίσω στους παραδοσιακούς της ρόλους, σχεδόν ακινητοποιημένη.

Εκείνη που έμαθε να πολεμά σαν δύο, εκείνη που βγήκε, στην παραγωγή, στο συνδικαλισμό, στην πολιτική, που γέμισε τα πανεπιστήμια. Που διαδήλωσε για τα δικαιώματα της γυναίκας και του ανθρώπου, για την ισοτιμία, για την Ειρήνη, τον αφοπλισμό, την αποπυρηνικοποίηση, την ανεργία.

Φώναξε, πάλεψε, πόνεσε, μάτωσε για να κερδίσει την καταξίωσή της και τη θέση που της ταιριάζει μέσα στην οικογένεια, στο χώρο εργασίας, την κοινωνία γενικότερα.

Σήμερα, στη 10ετία του '90, σε μια μεταφεμινιστική εποχή - το φεμινιστικό κίνημα ολοκλήρωσε τον κύκλο του στα μέσα της 10ετίας του '80 - τα ζητήματα ισότητας των δύο φύλων δεν κατεβάζουν πλέον τις γυναίκες στο δρόμο, στις διαδηλώσεις.

Όχι βέβαια γιατί εξέλειπαν εντελώς οι λόγοι.

Και σήμερα οι γυναίκες αποτελούν το 70% των ανέργων. Και σήμερα στην ελληνική βουλή είναι ελάχιστη η παρουσία των γυναικών. Και σήμερα δεν τους εμπιστεύονται ανώτατες διοικητικές θέσεις. Και σήμερα εξακολουθούν να μην έχουν ίσες ευκαιρίες στην εργασία, και σήμερα η νοοτροπία τις αδικεί.

Είναι αναγκασμένη, η γυναίκα να αποδείχνει καθημερινά την αξία της και να ανατρέπει τη δυσπιστία και τα εμπόδια.

Όμως σήμερα είναι συνείδηση πλέον ότι τα προβλήματα των γυναικών δεν μπορούν να λυθούν ξεκομμένα απ' τα γενικότερα προβλήματα.

Έτσι τώρα πια εμείς οι γυναίκες διαδηλώνουμε και αγωνιζόμαστε για τα εθνικά θέματα, το περιβαλλον, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, την Παγκόσμια Ειρήνη.

Ο πόλεμος, η δυστυχία και η εξαθλίωση εκφράζουν μια σύγχρονη παγκόσμια πραγματικότητα.

Η Βόρειος Ήπειρος, η Βοσνία η Ρουάντα, το Κουρδιστάν, η κατεχόμενη Κύπρος, οι Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης αποτελούν μόνο ενδεικτικά παραδείγματα μιας σύγχρονης παγκόσμιας τραγωδίας.

Σ' αυτά προστίθεται και η αυξανόμενη απειλή οικολογικής καταστροφής και έτσι διαγράφεται - με την κυριολεκτική σημασία του όρου διαγράφω - το μέλλον της ανθρωπότητας.

Ο κόσμος μας διχοτομημένος σε δύο ζώνες: τη ζώνη της Ειρήνης και τη ζώνη της απουσίας της ή αλλιώς ζώνη της παρουσίας της πείνας και της καταρράκωσης της ανθρώπινης ζωής, δεν μπορεί παρά να ξεσηκώνει τις συνειδήσεις όλων των ανθρώπων, ανδρών και γυναικών.

Και οι γυναίκες πάντα μάχονται.

Γυναίκες της Πίνδου, Γυναίκες, της Κύπρου, Γυναίκες της Βορείου Ηπείρου, γυναίκες της Ελλάδας, γυναίκες του κόσμου.

Πάντα γυναίκες της Ευθύνης.

20-7-94

Τσούβαλη - Τσαρούχη Κατερίνα
Φιλολόγος

ΑΛΗΘΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ**Εγκατάλειψη**

Σωτ. Τουφίδη

Η Βάβω η Μαρούσιω, κούτσα-κούτσα και αγκομαχώντας, ανέβηκε τα σκαλιά του παλιού και έρημου σπιτιού της.

Έφτασε στο τελευταίο σκαλοπάτι, ανάσανε δυο-τρεις φορές και μουρμουρίζοντας μπήκε στο κονάκι της, ένα πελώριο και κρύο δωμάτιο - που στα χρόνια ήταν συνομήλικό της.

Ένα ξύλινο κρεβάτι, ένα παλιό σεντούκι, το τραπέζι κι ένα скаμνί, ήταν όλη κι όλη τα έπιπλά του και το αγαπημένο της εικονοστάσι με τον Αϊ Δημήτρη.

Απέναντι από την πόρτα, στο τζάκι, έκαιγε μια ασθενική φωτιά και οι γλωσσίτσες της φλόγας, γλείφοντας τα δρύινα ξύλα, σκόρπιζαν γύρω ένα αμυδρό φως και μια ελάχιστη ζεστασιά.

Η Βάβω, σέρνοντας τα γέρικα πόδια της στο ξύλινο σαρακοφαγωμένο πάτωμα, τράβηξε προς το τζάκι και ακουμπώντας το χοντρό ραβδί της στον τοίχο δίπλα της - κάθισε σιγά - σιγά σ' ένα σανιδένιο κάθισμα.

Συδαύησε με μια τσιμπίδα τη φωτιά, πύρωσε τα κοκαλιάρικα χέρια της και σταυρώνοντάς τα μετά, έπεσε σε βαθιά ουλήλογη.

Έξω ο καιρός ήταν βροχερός και στα βουνά χιόνιζε· οι τσοπάνηδες μόλις είχαν φέρει τα πρόβατά τους στα μαντριά και μες στο σκοτάδι ακούγονταν που και που το αθύχτημα κάποιου σκύλου.

Ξάφνου, μια αστραπή φώτισε το δωμάτιο σαν να 'ταν μέρα και η Βάβω αναδεύτηκε· διέκοψε τη ουλήλογη της και σταυροκοπήθηκε μουρμουρίζοντας "Αϊ Δημήτρη



μου".

Συχνά τον ονομάτιζε αυτόν τον άγιο, που 'χε στο εικονοστάσι της, στις δύσκολες στιγμές. Έτσι της είχε γίνει συνήθιο από τον πατέρα της που ήτανε και ψάητης.

Σε λίγο μια τρομερή βροντή πηλάγισε τα στρώματα του αέρα και αντήχησε πέρα ως πέρα. Αυτό ήταν· η βροχή δυνάμωσε μονομιάς σαν ν' άνοιξαν πελώρια ποτιστήρια στα ουράνια.

Η Βάβω η Μαρούσιω, ξανασύμπησε τη φωτιά· πάσχιζε να ζεσταθεί, μα περισσότερο ζεσταινόταν από τις φλόγες που έβηπε να κοκκινίζουν στο σκοταδι, παρά από την ίδια την πύρια της φωτιάς.

Το μυαλό της, που δούλευε καλώς ακόμα, παρά τα ογδόντα εφτά της χρόνια, άρχισε να γυρίζει ποητές δεκαετίες πίσω....

Έφερε στο νου της, την εποχή που την πάντρεψαν στα δεκατέσσερά της χρόνια. Θυμήθηκε το μακαρίτη άντρα της που ήταν δεκαοχτάχρονο παιδί τότε. Στα δεκά-

Ξι έφερε στον κόσμο το πρώτο της παιδί τ' άηλα άρχισαν να 'ρχονται, το ένα ύστερ' από τ' άηλο..... "Τα έδινε ο θεός", όπως έηεγαν τότε· στο δέκατο σταμάτησε να κάνει άηλα.

Με το πιό μικρό παιδί στην αγκαλιά έτρεχε να προηαβει τις δουηειές των χωραφιών. Έστρωνε ένα κουρέηι κάτω από τη γκορτσιά, κοίμιζε το μικρό και στο ηιοπύρι του Ιούηη, θέριζε... θέριζε το σιτάρι.

Έπρεπε να παηέψει, γιατί τ' άηλα παιδιά στο σπίτι περιμέναν να φάνε.

Αρρώστιες, πόηεμοι, κακουχίες, πείνα· όλα τα κακά πέρασαν από το βασανισμένο της κορμί.

Τώρα, από τα παιδιά της, ζουν μόνο τα τέσσερα. κι αυτά σκορπισμένα στους τέσσερις ανέμους.

Αναστέναξε και δυο δάκρυα κύηησαν από τα μυωπικά της μάτια. Κοίταξε με το θαμπό της βηέμμα τριγύρω κι ένιωσε την ερημιά να την πνίγει.

Τούτο το σπίτι - μονοηόγησε - ήταν γεμάτο κόσμο. νυφάδες, παιδιά κι αγγόνια. Αχοηογούσε ο τόπος. Τώρα.... αχ, τώρα έμεινα, σαν κούτσουρο, μονάχη.

Έβαηε στη φωτιά ένα ξύηο μιας κι ήτανε ηιγοστά κι αυτά, άηηωσε τα χέρια προς τη θράκα και συνέχισε τις σκέψεις για το κατάντημά της....

Μόχτησε, κοντά έναν αιώνα σ' αυτό τον κόσμο, κάνοντας το χρέος της. Δέκα παιδιά δεν είναι ηίγα. Να όμως που στα στερνά της η ζωή την αντάμειψε με τη μαύρη μοναξιά σ' αυτή την ηηικία μάηιστα που ο άνθρωπος θέηει ενα αποκούμπι κι ένα ευχαριστώ από τους άηηους. Αντί γι αυτά, ανεβοκατεβαίνει τα σκαηιά του παηιού σπιτιού της, κουβαηώντας μονάχη τα ξύηα και το νερό για τις ανάγκες της.

Αργοπαηεύει, ανάβοντας με χίηια ζόρια τη φωτιά για να 'χει την ψευδαίσθηση πως ζεσταίνεται μέσα στο χάος του μισοερει-

πωμένου δωματίου και κουβεντιάζει με τον εαυτό της μοιροηογώντας και κηαίνοντας, όταν η απεηπισία και η απόγνωση της φουσκώνουν την καρδιά.

Κι ενώ σκεφτόταν το χάλι της, δεν πρόσεξε, ούτε άκουσε - μα πως ν' ακούσει, αφού η ακοή είχε ηιγοστέψει από καιρό - τις σταηαματιές, που γέμισαν το πάτωμα νερό. Όταν το κατάηαβε την έπιασε τρόμος.

Σηκώηηκε, ακουμπώντας στο μάρμαρο του τζακιού, πήρε ένα ταψί και το 'βαηε κάτω από τη σταηαματιά.

Έψαξε το στρώμα της και διαπίστωσε πως έτρεχε κι εκεί. Τράβηξε με τ' αδύναμα χέρια της, όσο μπορούσε, το κρεβάτι της πιό πέρα να μη βραχει όταν θα ξάηηωνε για ύπνο.

Ξαναγύρισε στη θέση της, αηηά και στο τζάκι είδε να 'ρχονται νερά και η φωτιά κόντευε να σβήσει.

Για να μην ξυηιάσει, αποφάσισε να ξαηηώσει· ίσως εκεί να 'βρισκε κάποια παρηγοριά....

Σκυφτά - σκυφτά, με τα ογδονταεφτά της χρόνια στις καμπουριασμένες ηηάτες της, έφτασε κάτω από το παμπαηαιο εικονοστάσι.

Α, όλα κι όλα, η βάβω η Μαρούσω τούτο το εικονοστάσι τ' αγαπούσε πιότερο από κάθε άηηο πράγμα μες στο σπίτι. Το θυμόταν από τα παιδικά της χρόνια ως τα σημερα, εκεί ψηηά στη γωνιά του τοίχου.

Τώρα ο Αϊ - Δημήτρης ηές και την κοιτούσε απ' εκεί απάνω - ήταν ο πιό καηός της φίηος που τη συντρόφευε στη βασανισμένη και μοναχική ζωή των τεηευταίων της χρόνων.

Βέβαια το εικονοστάσι κι ο Άγιος δεν μιηούσαν ποτέ, μάηιστα ο Άγιος κάτω από το σκονισμένο τζάμι, στέκονταν με βηέμμα βηοσυρό, όμως η βάβω νόμιζε πως αυτός μόνο μπορούσε να την ακούσει και να την καταηάβει. μπας και τη βοηηούσε

κι όθλας!...

Έκανε, λοιπόν, τρεις φορές το σταυρό της, λέγοντας το "Άγιος ο Θεός....", αράδιασε ό,τι άηθο θυμόταν από την εκκλήσιά, γιατί ήταν τακτική προσκυνήτρια, συνέχισε με το "Πάτερ ημών" και μετά αυτοσχεδίασε ένα ολόκληρο κατεβατό.

Παρακάησε το Θεό και τον Άγιο να δίνουν ζωή και 'γειά στα παιδιά, εγγόνια και δισέγγοντά της.

Στο τέλος ζήτησε, όταν την πάρει ο Θεός - μεγάλη η χάρη του - να 'ναι "στα πόδια της" για να μην ταλαιπωρηθεί με αρρώστιες μες στη μοναξιά της.

Ξανάκανε άηθες τρεις φορές το σταυρό της και πήγε στο ξύλινο κρεβάτι, με τον καημό που δεν έφτανε ν' ανάψει το καντήλι.

Το τύλιγμα, με του κρεβατιού τα ρούχα, ήταν γι' αυτή μαρτύριο. Έπεφτε στο πηλί, τραβώντας την άκρη από τις κουβέρτες να τις γυρίσει στην πλάτη, αηθά τ' αηύγιστα - πια - χέρια της από τους ρευματισμούς, δεν την άφηναν κι αγκομαχούσε.

..... Κι έκανε διαβοημένο κρύο!

Έξω ο καιρός ήταν άγριος και στο τζάκι η φωτιά έστεηνε αδύναμα τις τελευταίες αναλαμπές από τη χόβοη.

Με χίλια βάσανα η γριά, παλεύοντας ποιός ξέρει πόσην ώρα, κουλουριάστηκε βογγώντας από αγανάκτηση κι απειπισία.

Ο ύπνος δεν της έκλεινε τα μάτια. Όλα κλωθογύριζαν στον ταραγμένο της το νου και η απόγνωση της βάρυνε πιότερα ακόμα την καρδιά. Ούτε η προσευχή μπορούσε να τη ηυτρώσει από τις σκέψεις που 'ρχονταν απανωτές και την τυραννούσαν

κάθε βράδυ στον εφιαθτικό της ύπνο.

Τα βογγητά μπερδεύτηκαν με τα παρακάηια της στο εικονοστάσι τ' Αϊ-Δημήτρη. Του παραπονιόταν για τη ζωή και το θάνατο, για τη μοναξιά και τη δυστυχία.

Στο παραμιητό της ξεχώριζαν - που και που - τα ονόματα των παιδιών και των εγγονών της που απεγνωσμένα καηούσε κοντά της. Μάταιος κόπος! Δε βρίσκονταν ούτε άνθρωπος, ούτε άγιος, ούτε Θεός, που τόση ανάγκη τους είχε, να τη ζεστάνει με τη φωτιά - όπως αυτή είχε κάνει για ποηούς - και πιο πολύ να ζεσταθεί η ψυχή της με την παρουσία κάποιου, με τον καηό του ηόγο. Δεν βρισκόταν ένας άνθρωπος να ρίξει πάνω της την τσέργα* - ούτε το εικονοστάσι την εηυπότανε καθόλου - και τουρτούριζε μισοσκεπασμένη, μισοπαγωμένη, στη χειμωνιάτικη νύχτα.

Μια τρομερη βροντή ξαναβούιζε και ταρακουνήθηκε ο ουρανός και η γης.

Η γριά σταμάτησε για μια στιγμή το παραπονιάρικο μουρμούρισμα, αναδεύτηκε ηιγάκι και φώναξε με βραχνή και χαώδικη φωνή - σαν από τάφο - "Αϊ Δημήτρη μου".

Η βαρυχειμωνιά έξω συνέχιζε. Οι βροντές και οι αστραπές φοβερές και πυκνές, έφερναν χαηασμό. Η γριά τουρτουρίζοντας από κρύο και φόβο, με φωνή που μόηις ακουγόταν, έηεγε, παρακαηούσε, ματάηεγε:

"Αϊ Δημήτρη μου", "Αϊ Δημήτρη μου".....
"Βοήθα με καηό μου εικονοστάσι!".

Μα τίποτα. Έτσι, ξεψύχησε θηιμμένη κι ορφανή μέσα στην πικρή μοναξιά της η Βάβω η Μαρούσιω.



**
τσέργα = μάλλινη κουβέρτα, βελέντζα.

Αξέχαστες δασκαλικές μου αναμνήσεις

Χρήστου Γ. Εξάρχου

"Δεν υπάρχει πιο ωραίο και πιο ευχάριστο, από του να γυρίζει κανείς στα περασμένα, αναζωογονείται, αναπολώντας τα".

Μάης! Το όνομά του κατά μία εκδοχή, το πήρε από τ' όνομά της Μαίας, μητέρας του Ερμή, για την οποία γίνονταν θυσίες την πρώτη μέρα του μηνός. Στόλιζαν το άγαλμα της με λουλούδια και στεφανωμένοι κι αυτοί τραγουδούσαν και χόρευαν. Λάτρευαν και την Αφροδίτη, κόρη του Δία και της Δωδώνης και την ονόμαζαν θεά του κάλλους και του έρωτα, για την οποία όλο το μήνα οι γυναίκες τον περνούσαν στο ναό της, όπου στόλιζαν το άγαλμά της με λουλούδια και τραγουδούσαν ύμνους ερωτικούς. Είναι ο τρίτος μήνας της άνοιξης! Όλη η φύση φοράει τη γιορτινή πολύχρωμη φορεσιά της. Τα λουλούδια μοσχοβολούν. Είναι ο μήνας των λουλουδιών και των εκδρομών, της χαράς και της ζωής, της μυροβόλας άνοιξης, της ωραιότατης και γλυκύτατης αυτής εποχής του χρόνου. Είναι ο μήνας της ομορφιάς και του έρωτα που ξυπνάει τις καρδιές των ανθρώπων και των ζώων: Κι εμείς του Μάη τουν ξέρουμε, πως είναι σκανταλιάρης!

Που σκανταλίζει όμουρφισ, χήρις κι μαυρομάτις!... διαλαλεί η Λαϊκή μας Μούσα. Τα πετούμενα κελαϊδούν ατέλειωτους σκοπούς. Πρωτομαγιά! Γενική αργία σ' όλο τον κόσμο, γιορτή όλων των εργατών της γης. Η μέρα αυτή δεν έχει θρησκευτικό χαρακτήρα, αλλά γιορτάζεται από μικρούς και μεγάλους, που ξεχύνονται ομαδικά πρωί-πρωί στην εξοχή, για νά υποδεχτούν το Μάη, για ν' απολαύσουν τις καλ-

λονές της φύσης, όπου κόβουν κλαδιά και μαζεύουν λουλούδια με τα οποία πλέκουν στεφάνια και στεφανώνουν τις πόρτες των σπιτιών.

Οι γυναίκες και τα κορίτσια στολίζουν και τις μπούκλες (βουτσέλες, ξύλινα δοχεία από πεύκο ή κέδρο) και τα γκιούμια (χάλκινα κασσιτερωμένα δοχεία) με τα οποία πηγαίνουν πρωί στη βρύση να πάρουν καινούργιο (φρέσκο), Μαγιάτικο νερό, τραγουδώντας και χορεύοντας το:

Τώρα Μαγιά, τώρα δρουσιά τώρα του καλουκαίρι,

τώρα φουντώνουν τα κλαδιά, τώρα μορφαίν'ου τόπους...

Θα βγουν οι βλάχοι στάϊ βουνά, θα βγουν κι οι βλαχοπούλις,

θα βγουν κι τα βλαχοϊπούλα, λαλώντας τις φλουγέρις... κ.π.α.

Αυτό είναι αρχαίο έθιμο και συμβολίζει τη νέα ζωή, την υγεία, την ομορφιά και την γονιμότητα. Παραλληλα όμως και τα σχολειόπαιδα με τους δασκάλους τους, βγαίνουν στην εξοχή, να προϋπαντήσουν το Μάη, τραγουδώντας και χορεύοντας Μαγιάτικα τραγούδια.

Την Πρωτομαγιά 1936, σε τόπο ομαλό και ευρύχωρο, που βρίσκεται νότια της Δροσοπηγής (π. Κάντσικο) και βόρεια του Μοναστηριού της Φούρκας, και που λέγεται: "Τσιούκαρη ή Εικονίσματα", κάναμε εκδρομή τα 4 Σχολεία: 1) Κεφαλοχωρίου (π. Λυκόραχης), με δάσκαλο τον γράφοντα, από τη Φούρκα. 2) Φούρκας με τους: Νίκο Γ. Τζημοράγκα, Γιώργο Παπακώστα, Ευγενίαν Ν. Εξάρχου, Φουρκιώτες, Ζωή Νικολαΐδου και Άννα Σταφυλά, Γιαννιώτισσες. 3) Δροσο-

τηγής: Βασίλη Νούτση από το Αση-
μοχώρι (π. Λεσκάτσι). 4) Πλαγιάς (π.
Ζέρμα): Θωμά Μήτση από Πλαγιά και
Κορνηλία Δημοφιάδου, Γιαννιώτισσα.
Όλα τα Σχολεία ανήκουν στην Εκπαι-
δευτική περιφέρεια Κονίτσης.

Ήταν ημέρα ηλιόλουστη, ο ουρανός
καταγάλανος! "Χαρά Θεού", όπως λέ-
με. Ξεκινήσαμε με το γλυκοχάραμα α-
π' όλα τα σημεία του ορίζοντα. Γέμι-
σαν τα ιστορικά και δασωμένα βουνά
μας και οι χαράδρες της περιοχής μας,
από 400 παιδιά, τραγουδώντας με τις
αηδονίσσιες φωνές τους το: Καλώς τονε
το Μάη, το χρυσομάη

με τ' άνθη στολισμένος ήρθες πάλι.
Μάη, Χρυσομάη Μάη, Μάη με τις
δροσιές

Μάη, Χρυσομάη, Μάη, με τις ά-
σπρες, φορεσιές...

Καθώς και τα: α) Ο Μάϊος μας έ-
φτασε, εμπρός βήμα ταχύ,
να τον προϋπαντήσουμε παιδιά στην
εξοχή...

β) Λουλούδια ας διαλέξουμε και ρό-
δα και κρίνα... γ) Ήρθε πάλι η άνοιξη,
ήρθαν τα λουλούδια... δ) Τα χιόνια
λώσαν στα βουνά κι η άνοιξη προ-
βάλλει.... ε) Για δεξ χαρά στο βουνό
τη νύχτα χαιρετάει. Και πολλά άλλα
επίκαιρα τραγούδια. "Βούϊζε ο τόπος"
αλλά και:

Τα πουλάκια κελαϊδούσαν
πάνω στις ψηλές κορφές
και χαρούμενα γυρνούσαν
νά βρουν τόπο για φωλιές.

Μαζί με τον αντίλαλο των τραγου-
διών των μαθητών και των δασκάλων
και οι μελωδίες των πουλιών, που έ-
φταναν ως τα ουράνια!

Επιτέλους, ύστερα από 2ωρη και 4ω-
ρη πεζοπορία, ανάλογα με την από-
σταση κάθε Σχολείου (εγώ είχα την

μεγαλύτερη απόσταση) φτάσαμε στον
προορισμό μας. Εκεί χαρές, αγκαλιά-
σματα και φιλιά.

Ξαπλώσαμε όλοι στο καταπράσινο
και βελουδένιο, φυσικό χαλί, για να
ξεκουραστούμε και να φάμε το πρωινό
μας. Ακολούθησαν χοροί και τρα-
γούδια και με τη συνοδεία του βιολιού
του γράφοντος, ως το μεσημέρι, που
καθίσαμε να φάμε, ότι είχε ο καθένας,
αλλά δεν ψήσαμε όμως, γιατί είναι α-
πρεπές, οι δάσκαλοι να τρώνε ψητό
και οι μαθητές να βλέπουν.

Μετά το φαγητό, κεφάλτο γλέντι ως
τις 4η ώρα, που άρχισε η προετοιμασία
για την επιστροφή με το τραγούδι του
αποχωρισμού, που το καταγράφω ο-
λόκληρο, αξίζει τον κόπο:

1. Μήπως πρέπει να φύγουμε, χωρίς
ελπίδα πιά,.

πως θα ξαναβλεπόμαστε, αδέρφια
μας ξανά.

Όχι δεν χωριζόμαστε για πάντοτε
παιδιά

μα, θα ξαναβλεπόμαστε, έστω και
νοερά.

2. Και τώρα ας ενώσουμε τα χέρια
όλοι μαζί,

και αλυσίδα ας πλέξουμε αγάπης δυ-
νατή.

Και ο Θεός, που αδιάκοπα μας βλέ-
πει από ψηλά,

θα μας ενώσει κάποτε, όλους μαζί
ξανά.

Ρεφραίν: Αυτή η ωραία εκδρομή,
που κάναμε μαζί,

ας μείνει για ανάμνηση στην όλη μας
ζωή.

Όχι δεν χωριζόμαστε για πάντοτε
παιδιά,

μα θα ξαναβλεπόμαστε, αδέρφια με
χαρά.

Επιστρέφοντας, μαζέψαμε τραγουδώντας μυρωμένα λουλούδια, τα πλέξαμε στεφάνια, τα βάλαμε στο κεφάλι μας και κάναμε και από ένα μπουκέτο. Μόλις φτάσαμε στα σπίτια μας τα κρεμάσαμε στην εξώπορτα για ομορφιά και τα μπουκέτα, ο καθένας έβαλε σε ποτήρι με νερό, που τοποθετήθηκε πάνω στο τζάκι ή στο τραπέζι. Δεν ξεχάσαμε όμως και στεφάνι για το κάθε Σχολείο. Αυτή ήταν η πρώτη και μεγάλη εκδρομή της δασκαλικής μου καριέρας, που έγινε, πριν 60 χρόνια περσίπου.

Αργότερα κάναμε κι άλλες αλλά όχι πολύ αλαργινές, όπως αυτή:

Για την 1η Ιουνίου 1936, προγραμματίσαμε, για τη θέση: "Πέτρα Μούκα" Λυκόραχης, με τον συνάδελφο του θερινού Σχολείου, Δεντσίκου (σημ.

Αετομηλίτσα), Κώστα Μίσιο από την Αρίστη (π. Αρτσίστα) Κόνιτσας, αλλά δυστυχώς δεν πραγματοποιήθηκε λόγω κακοκαιρίας.

Την Πρωτομαγιά 1937, στη θέση: "Βούγκουρο", ανάμεσα Λυκόραχης και Ζέρμας, γιορτάσαμε τα δυο Σχολεία (Λυκόραχης και Ζέρμας), και με τους ίδιους δασκάλους της Ζέρμας που προανάφερα. Το 1938, ύστερα από ζετή υπηρεσία στο Δημοτικό Σχολείο Λυκόραχης, που βρίσκεται στις νότιες υπώρειες του θρυλικού Γράμμου, μετατέθηκα με αίτησή μου στο Δ.Σ. Αρετής, περιφέρειας Λαγκαδά του Ν. Θεσ/νίκης.

Αξέχαστες δασκαλικές μου αναμνήσεις! (Απ' το πλούσιο και ανέκδοτο ημερολόγιό μου).



Απ' την 22η Γεν. Συνέλευση της Δασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) Θεσ/νίκης 13/7/1950. Από αριστερά: Καθιστοί: Εξαρχόπουλος Γ., Ιωαννίνων. Ζηνιάτης Σπ. Κέρκυρας. Κοντονάσιος Σπ. Πωγωνίου. Δαλαμάγκας Λεων. Πρέβεζας. Όρθιοι: Γώγος Γεράσ. Φιλιατών. Σιαφάκας Δημ. Παραμυθιάς. Οικονόμου Γ. Φλώρινας. Εξάρχου Χρ. Νεστορίου. Τσομίδης Νικ., Λαζαρίδης Κων. Ζαγορίου, Ζέρβας Ευθ. Πειραιά. (Απ' το Αρχείο Χ.Γ. Εξάρχου).

Η ΔΟΞΑΣΜΕΝΗ ΚΟΙΛΑΛΑ**(Η λεκάνη του Αώου)****Συνέχεια του προηγούμενου 43ο***του Ηλία Ε. Παπαζήση*

Η παραπανω έκκλησίς μας δεν έπεσε στο κενό. Βρήκε την πρέπουσα ανταπόκριση. Διηγείρε το ενδιαφέρον των αρμοδίων υπηρεσιών, ως προκύπτει από τα καταχωρούμενα έγγραφα τα οποία μας απεστάλησαν εις απάντηση και ενημέρωσή μας.

Ελληνική Διοίκησις Ηπείρου

(Δ/σις εσωτερικών)

Αριθ. πρωτ. 19875)

Ιωάννινα 16-7-1942

Τον κ. Επιθεωρητήν των Δημοτικών Σχολείων Κονίτσης

Εις Κόνιτσαν

Εις απάντησιν, επί του υπ' αριθ. 583 ε.ε. αναφοράς υμών γνωρίζομεν υμίν ότι, κατόπιν σχετικών ενεργειών της Γενικής Διοικήσεως, αποστέλλεται κατ' αυτάς εις Κόνιτσαν αρκετή ποσότης αλεύρων υπό του ενταύθα οργανισμού Διευθύνσεως συγκεντρώσεων (εταιρεία Ε.Α.Σ.Α.).

Πλην των ανωτέρω και εκ των υπό του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού αποστελλομένων κατ' αυτάς 80 τόννων σιτηρών δια τας επισιτιστικάς ανάγκας της Ηπείρου, θέλουσι διατεθή, δια τας ανάγκας της επαρχίας Κονίτσης περί τους 17 τόννους.

Συνεπώς εν τω μέτρω του δυνατού καταβάλλεται πάσα μέριμνα δια τας επισιτιστικάς ανάγκας του πληθυσμού της Επαρχίας.

Ο Αναπληρωτής Γενικού Διοικητού

Μιχ. Τσιμπρής

Κοινοποιήσις

Επαρχον Κονίτσης
Ελληνική Πολιτεία
Υπουργείον Επισιτισμού
Τμήμα Αγορ. Ελέγχου
Αριθ. Πρωτ. 82462 Ν.Δ. εν Αθήναις
14 Ιουλίου 1942

Προς

Τον Επιθεωρητήν Δημοτικών Σχολείων

Κόνιτσαν

Εις απάντησιν της υπ' αριθ. 583/15-6-1942 αναφοράς σας γνωρίζομεν ότι το Υπουργείον μελετά το ζήτημα της ικανοποιήσεως των αναγκών των δημοσίων υπαλλήλων εκ των συγκεντρωμένων προϊόντων και θέλει ρυθμίσει τούτο άμα τω πέρατι της συγκεντρώσεως.

Εντολή Υπουργού

Ο Δ/ντής Α' Δ/σεως Αγορανομίας
Ε. ΚΑΠΑΝΤΑΗΣ

Ακριβές αντίγραφον

Ο Τμη/χης Δ/σεως

υπ. δυσανάγνωστος

Κοινοποιήσις

Γενικήν Δ/σιν Ηπείρου

Ελληνική Πολιτεία

Γραφείον Πρωθυπουργού

Αρθ. πρωτ. 13005/Α3 εν Αθήναις τη
7-7-42

Προς

Το Υπουργείον Επισιτισμού και Οικονομικών

Ενταύθα

Εχομεν την τιμήν να πέμψωμεν υμίν συνημμένως αντίγραφον της υποβληθείσης και υμίν της υπ' αριθ. 583 ε.ε. εκθέσεως του Επιθεωρητού των Δη-

μοτικών Σχολείων Κονίτσης διεκτραγοδούντος την οικτράν από οικονομικής απόψεως κατάστασιν των μαθητών και διδασκάλων της απομεμονωμένης και αγόνου περιφέρειας των και διαπιστούντος ότι αδύνατος η υπό τας υφ' ας επικρατούσας συνθήκας καθίσταται η λειτουργία σχολείων και να παρακαλέσωμεν όπως λάβητε τα εκ των αρμοδιοτήτων υμών απορρέοντα πρόσφορα μέτρα προς περιορισμόν των περιγραφομένων δεινών, λαμβάνοντες υπ' όψει τους προς τούτο συντρέχοντας ειδικούς εθνικούς λόγους.

Ο Υφυπουργός
παρά τω κ. Προέδρω της Κυβερνήσεως

Λ. Τσιριγώτης

Κοινοποιήσις

Υπουργείον Παιδείας Ενταύθα
Γενικήν Δ/σιν Ηλείου Ιωάννινα
Επιθεωρητήν Δημ. Σχολείων Κόνιτσα

Το Ιταλικό Φρουραρχείο Κονίτσης με εκάλεσε στο Γραφείο του και μου εξήτησε εξηγήσεις και συγκεκριμένες διευκρινίσεις σε όσα στην έκθεσί μου που κοινοποίησα καί στις Ιταλικές Αρ-

χές Κατοχής ανέφερα. Πήραν την ενημερωτική απάντησί μου. Ερεύνησαν και διεπίστωσαν την αλήθεια των γραφομένων μου. Τελικά μας εχορήγησε 200 κιλά αλεύρι για τα μαθητικά συσσίτια των σχολείων της περιφέρειας

Ο Έπαρχος Κονίτσης μου παραπονέθηκε γιατί έπρεπε αυτός να υποβάλει την έκθεση και όχι εγώ. Του απήντησα ότι οι εκθέσεις συντάσσονται μεν στο Γραφείο, αλλά για εκείνα που αναφέρονται πρέπει να έχει κανείς προσωπική αντίληψη. Μπορεί και αυτός να λάβει προσωπική αντίληψη και να υποβάλλει εκτενέστερη από εμέ έκθεσιν.

Ο Αναπληρωτής του Γενικού Επιθεωρητού Η' Περιφέρειας Ιωαννίνων Θεόδωρος Φωτεινόπουλος εχαράκτηρισε τα γραφόμενα εν τη έκθεσί μου υπερβολικά με τις λέξεις "είσαι υπερβολικός". Αυτό με ερέθισε και πήρε την σκληρή απάντηση ότι διακατέχεται από εσωτερικό σαδισμό και ηδονίζεται μπροστά στην δυστυχία των συνανθρώπων του. Είπαμε και άλλα πολλά και τελικά με εδικαίωσε.

Με τα παραπάνω δεν κατηγορώ, απλώς ιστορία γράφω.

(συνεχίζεται)

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Σπίτι με οικόπεδο 4 στρέμματα στην Κλειδωνιά (δίπλα στην Εθνική οδό), με δέντρα περιφραγμένα.

Πληροφορίες: Τηλ. 031 - 916636

0655 - 22617.

ΛΑΪΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

(Συνέχεια)

Αναστ. Ευθυμίου

Κάποτε στην Εποχή της δικτατορίας του Μεταξά, ο μπάρμπα-Χρήστος ο Γσελίφης από το συνοικισμό Τράπεζα ή Βράνιστα του χωριού Εξοχή, που ήταν και Πρόεδρος της Κοινότητας, φιλοξένησε έναν χωροφύλακα από την Κόνιτσα και τον περιποιήθηκε με το παραπάνω όπως συνήθιζε.

Έπειτα από μερικές μέρες προς μεγάλη του έκπληξη, λαβαίνει μια ειδοποίηση - κλήση να παρουσιαστεί στο δικαστήριο ως κατηγορούμενος δια παράβασιν κυβερνητικής διαταγής και όπως ήταν επόμενο την ορισμένη ημέρα εμφανίστηκε μπροστά στον περιφρημο ειρηνοδίκη Αλεξίου.

Πρώτος εκλήθη να καταθέσει ο μηνυτής, που δεν ήταν άλλος από το χωροφύλακα που είχε φιλοξενήσει.

- Λέγε κύριε μηνυτά, ποιό είναι το παράπτωμα στο οποίο υπέπεσε ο κατηγορούμενος; είπε με στόμφο ο Αλεξίου.

"Να, άρχισε να λέει ο χωροφύλακας παρέβη την εντολή του σεβαστού κυβερνήτου μας που λέει να σπέρνωμε αντί για λουλούδια πατάτες στες γλάστρες μας οι οποίες για ώρα ανάγκης θα μας χρειασθούν. Ο κατηγορούμενος, όπως διεπίστωσα με τα ίδια μου τα μάτια, έχει στα παράθυρα και στην αυλή του γλάστρες σπαρμένες με λουλούδια και ιδίως με γαρύφαλλα και βασιλικούς".

- Τί έχεις να απαντήσεις επ' αυτού κατηγορούμενε; ρώτησε χαμογελώντας ο Αλεξίου.

"Τι να απαντήσω κύριε Ειρηνοδίκα, άρχισε απολογούμενος ο μπάρμπα -

Χρήστος. Είναι αλήθεια ότι υπάρχει εγκύκλιος του σεβαστού κυβερνήτου μας ο οποίος προβλέπει ότι είναι πιθανόν να γίνει πόλεμος και να πεινάσει ο κόσμος και είναι προτιμότερο να έχουν πατάτες στες γλάστρες των παρά λουλούδια. Αλλά η εγκύκλιος αυτή απευθύνεται προς τους κατοίκους των πόλεων και όχι των χωριών που μπορούν να καλλιεργήσουν όσα χωράφια χέρσα θέλουν. Εγώ σπέρνω όσες πατάτες θέλω κάτω στον κάμπο με την οικογένειά μου. Χέρια δεν έχω να σπείρω και περισσότερες. Έπειτα και τα λουλούδια είναι χρήσιμα και απαραίτητα. Πρώτα μας χρειάζονται στους γάμους και στες χαρές. Επίσης και στη θρησκεία μας. Μπορεί να γίνει αγιασμός τα φώτα, του Αη-Τρύφωνα ή κάθε μεγάλη γιορτή: τη Σταυροπροσκύνηση, τη Μεγάλη βδομάδα και το Πάσχα, να στολιστεί ο επιτάφιος χωρίς λουλούδια ή να γιορταστεί η μεγάλη γιορτή του Σταυρού στες 14 Σεπτεμβρίου χωρίς βασιλικό και (μακριά από τ' εμάς) ακόμα και στο θάνατο χρειάζονται".

- Αρκετά - αρκετά, είπε ο ειρηνοδίκης, σηκώνοντας το χέρι του, αθώς ο κατηγορούμενος.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΙ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΜΠΟΥΡΗ

Ο Γιάννη Μπούρης και Βούρης από τους Χιονιάδες ήταν πατέρας του γνωστού μεγαλέμπορα των Ιωαννίνων Θωμά Βούρη. Αυτός μαζί με το Χριστόδουλο Σκούρτη ήταν οι κοτζαμπάσηδες του χωριού. Έδεναν και έλυναν και έδεναν και κατεύθυναν τα πάντα

μέσα στο χωριό του και γινόταν τότε ο ένας και τότε ο άλλος Μουχτάρηδες επί τουρκοκρατίας και Πρόεδροι σαν ήρθε το Ελληνικό. Είχαν δε και οι δυο τους μαγαζιά, απ' όπου ψώνιζαν οι χωριανοί καθώς και οι βλάχοι που ανέβαιναν στα γύρω βουνά τα καλοκαίρια με τα πρόβατα και τες οικογένειές των. Έκαμναν ακόμη στα κρυφά και λαθρεμπόριο με την Αλβανία.

Όταν ο μπάρμπα Γιάννης παραγέρασε πλέον, πλησιάζοντας τα εκατό χρόνια και έμεινε και ολομόναχος γιατί είχε χάσει τη γριά του, ο γιός του ο Θωμάς τον πήρε στην Γιάννενα για να περάσει τα τελευταία χρόνια της ζωής του και νάχει και τη σχετική περιποίηση από το υπηρετικό προσωπικό.

Φεύγοντας από το χωριό ο γέρος θεώρησε καλό και απαραίτητο να πάρει μαζί του και το δευτέρι όπου είχε γραμμένα τα βερεσέδια του μαγαζιού του, καθώς και τα διάφορα ομόλογα.

Τον έβλεπες λοιπόν ντυμένον και περιποιημένον να τριγυρίζει στους δρόμους και στα καφενεία των Γιαννίνων και όταν συναντούσε κανέναν παλιό του οφειλέτη του έλεγε.

- Ξέρεις; μου χρεωστάς "τόσα", από το τάδε έτος και ημερομηνία.

Κάποτε λοιπόν συνάντησε και τον συγχωριανό του το Θανάση Ζωγράφο μέσα στο καφενείο και αφού τάφερε λίγο γύρα του λέει.

"Ξέρεις Θανάση παιδί μου, ο μακαρίτης ο πατέρας σου μου χρεωστούσε ένα πεντακοσάριο από τον (τάδε) καιρό. Τι λες θα μου το δώσεις εσύ;"

Και ο Θανάσης τον ρωτάει.

- Πόσο χρονών είσαι μπάρμπα Γιάννη;

- Μ'... έκλεισα τα εκατό και μπήκα στα εκατόν ένα.

"Εμ όπου να είναι δεν θ' αργήσεις να πας να τον βρεις να στα δώσει αυτός, τι μου τα ζητάς εμένα...."

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Στο χωριό Εξοχή Κόνιτσας η περιουσία του Ιωάννη Τακιάδη.

Πληροφορίες: Τηλεφ. (0691) 91019 - 91054.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ή δίνεται με αντπαροχή φανταστικό, πανοραμικό, επαγγελματικό, γωνιακό οικόπεδο 980 τ.μ. στην όμορφη Κόνιτσα, δίπλα από τη Μητρόπολη.

Τηλ. Κόνιτσα 22460
Αθήνα 6845884

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Οικόπεδο, γωνιακό 1300 τετραγωνικών μέτρων με οικοδομή 380 τετρ. μέτρων, που στεγάζεται σήμερα το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσης, με μηνιαίο μισθώμα 90.000 δρχ.
Οικοδομούνται συνολικά 1040 τετραγ. μέτρα σύν τα υπόγεια.

Πληροφορίες.
Τηλ. 01 7517136 & 752530

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Αγροτεμάχιο 17,5 στρεμ. πλησίον της Εθνικής Οδού στην Κόνιτσα.

Πληροφορίες:

Τηλ. 0655-22412

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Παράξενων λέξεων που λέγονται στο χωριό

Δροσοπηγή "Κάντσικο" Κόνιτσας

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Θωμά Ζιώγα

νισάφ(ι) ,αρκετά, έλεος, χάρις - ετυμ. Τουρκ. INSAF (= επιείκεια).

νισιάν(ι) το ,μεγάλο κακό, η ντροπή και η προσβολή όταν επιστέφονται τα συμβολικά δώρα που επισφραγίζουν κάποια συμφωνία (πχ αρραβώνα) - ετυμ. Τουρκ. NESAN (= σημάδι, δείγμα, σύμβολο) > Βλαχ. NISANE (= συμβολικά δώρα αρραβώνος).

νουμπέτ(ι) το ,1) δημοτική καθιστική μουσική, με ή χωρίς τραγούδι, που εκτελείται κυρίως στο γαμήλιο τραπέζι (της τάβλας) και προκαλεί ρέμβη, 2) μικρής διάρκειας ευχάριστος ύπνος - ετυμ. ίσως απ'το Ελλ. "νούς" και "πέτομαι" (= πετώ). Εξ αυτών **νουμπέτι** (= αυτό που συνεπαίρνει το νου, πχ. ύπνος, μουσική). Αντίστοιχο το ρεμπέτικο, που ομοίως προκαλεί έκσταση (ρέμβη) - Ισως και απ'το Λατ. NUBO (= νυμφεύω, γαμούμαι) > **νουμπέτι** (= γαμήλιο άσμα) ή απ'το Τουρκ. NUDBE (= θρηνητικό άσμα, μοιρολόγι).

νταβαντούρ(ι) το ,θόρυβος, ταραχή - ετυμ. Τουρκ. TEVATUR (= διάδοση, φήμη).

νταβραντ(ι)σμένος-η-ο ,δυνατός, σφριγιλός, οργώδης - ετυμ. από το Τουρκ. DAVRANMAK (= αναλαμβάνω κατόπιν ασθενείας, γερεύω).

νταγιακ(ι) το ,ξύλινος χονδρός στύλος, υποστάτης - ετυμ. Τουρκ. DAYAK (= στήριγμα) > Αρβ. DAJAKU.

νταγιαντώ ,βαστώ, υπομένω - ετυμ. Τουρκ. DAYANIK (= αντοχή).

νταίνω ,μπλέκω σε δυσχέρειες - ετυμ. αρχ. Ελλ. "αντάω" (= συναντώ, κακή συνάντηση).

ντάκος ο ,1) κριάρι εύρωστο, 2) γυναίκα εύσωμη και δυνατή (σαν κριάρι) - ετυμ. Αρβ. DASHI (= κριός).

νταλιάνα η ,αυτή που έχει μακρύ και λυγερό σώμα, περήφανη - ετυμ. Σλ. DAL και DALEK (= μακρύς).

νταμάρ(ι) το ,1) λατομείο, 2) καταγωγή - ετυμ. Τουρκ. DAMAR (= φλέβα).

ντάμκαβος-η-ο ,ανομοιόχρωμος, στικτός, κηλιδωτός - ετυμ. Τουρκ. DAMGA (= σφραγίδα, βούλα) > Αρβ. DAMKE-A (= κηλίδα, στίγμα).

ντάντω η ,κακάσχημη γριά γυναίκα - ετυμ. Βυζάντ. "τάτα" (= τροφός) Τουρκ. DADA (= παραμάνα, βάγια, γριά που φροντίζει παιδιά, τροφός).

νταούλ(ι) το ,το μεγάλο τύμπανο που έχουν οι μουσικοί - ετυμ. Αραβικά > Τουρκ. DAVUL - φράση: "έγινε νταούλ(ι)" (= πρήστηκε).

νταραβέρ(ι) το ,σχέση με οικειότητα, συναλλαγή - ετυμ. Ιταλ. DARE E AVERE (= δούναι και λαβείν).

νταρνταλίζω , και νταρνταλνώ - φλυαρώ ακατάληπτη γλώσσα, βαρβαρίζω - ετυμ. Ελλ. εκ του ήχου "νταρ-νταρ" > νταρνταρίζω > νταρνταλίζω, όπως ακριβώς εκ του "βαρ-βαρ" βαρβαρίζω.

- νταρντάνα η**, (μεταφ.) γυναίκα εύσωμη και χονδρή - ετυμ. λέξη με ναυτική προέλευση απ' το Ιταλ. TARTANA (= πλοίο μεγάλο και αργοκίνητο, κοινώς-τράτα).
- ντάσ(ι)**, προτροπή στα κερασφόρα ζώα και κυρίως στα κριάρια να χτυπηθούν με τα κέρατα - ετυμ. Αρβ. DASHI (= κριάρι).
- ντεβεκέλ(η)ς ο**, καυχησιάρης, επαρμένος, αφελής - ετυμ. Τουρκ. TEVEKKEL (= επιμύθειος, ευήθης).
- ντέγκ(ι) το**, ογκώδης σωρός πραγμάτων, που μπορεί να δεθεί και φορτωθεί σε ζώο, δέμα - ετυμ. Αρβ. DENGU (= δέμα, μπόγος) < Τουρκ. DENK (= δέμα, μεριά φορτίου ζώου).
- ντεμπίνα η**, και ντιμπίνα - είδος λευκού σταφυλιού - σχετ. "ντεμπίνα" (= είδος Γιαννιώτικου κρασιού) και "ντίμπι" (= είδος κρασιού της Δ. Μακεδονίας) - ετυμ. άγνωστη.
- ντερμπεντέρης-ισσα-ικο**, ανοιχτόκαρδος - ετυμ. Τουρκ. DERBEDER (= πλάνης).
- ντέρτ(ι) το**, στενοχώρια - ετυμ. Τουρκ. DERT (= δεινοπάθημα, ταλαιπωρία, παράπονο, σκουτούρα, θλίψη).
- ντέφ(ι) το**, 1) τυμπανάκι - ετυμ. Τουρκ. DEF ή TEF (= τύμπανο), 2) στη φράση: "να γίνεις ντέφ(ι)" σημαίνει να φύγεις, να γκρεμοτσακιστείς - ετυμ. Τουρκ. DEFI ή DAFI (= απώθηση, απόκρουση, αποπομπή, γκρεμοτσακισμα).
- ντιβερλίνγκα**, (επίρρ.) κυκλοτερώς, γύρω-γύρω - ετυμ. μόριο DE (= από) και Αρβ. VERINGE-A (= κυκλικός δακτύλιος, κρίκος, βέρα).
- ντιλίδ(ι)κος-ια-ο**, καλόκαδρος μέχρι χαζομάρας - ετυμ. Αρβ. DEL-I (= πολύ καλός, παλληκάρι), Τουρκ. DELI (= τρελός). ντίπ, (επίρρ.) καθόλου, όλως διόλου, τελείως - ετυμ. Ελλ. "τίποτε" - Τουρκ. DIP (= πυθμένας, πάτος).
- ντιρέκ(ι) το**, στύλος, γερό υποστύλωμα - ετυμ. Τουρκ. DIREK (= στύλος, ιστός) Αρβ. DIREKU (= δοκός, στύλος, κατάρτι).
- ντιρλικώνω**, καταπίνω λαίμαργα, τρώγω μέχρι σκασμού - ετυμ. "γκίργκιλας" (β.λ.) γκιρλικώνω ντιρλικώνω.
- ντοβερνό το**, και ντοβρνό - είδος πολύ ερυθρού σταφυλιού - ετυμ. άγνωστη, εκτός και ήταν φερτή αμερικάνικη ποικιλία, οπότε εκ του DOVER (= περιοχή και πόλη των ανατολικών ΗΠΑ), από όπου ίσως προέρχονταν το κλήμα.
- ντομουσντό το**, (επί φορτικής απαίτησης) - με τη βία, σώνει και καλά, με το έτσι θέλω [εννοείται θα πάρω κάτι] - ετυμ. Ελλ. λεξικοποίηση της φράσης: "δος μου το" > ντοσμουτό > ντομουσντό, απ' όπου και το Αρβ. DOMOSDO (= θέλοντας και μή, εκών-άκων) - σχετ. "ντουμουσλίκι" (β.λ.) - φράση: "με το ντομουσντό, δεν το παίρνεις ...".
- ντόμπρος-α-ο**, ο ευθύς στο λόγο και καλός στο χαρακτήρα - ετυμ. Σλ. DOBRO (= καλό).
- ντόρος ο**, φασαρία, θόρυβος, ταραχή - ετυμ. Ελλ. λέξη, ηχοποίητη απ' το θόρυβο της οχλαγωγίας - σχετ. "νταρνταλίζω" (β.λ.).
- ντόσα η**, γυναίκα παχειά και κακή - ετυμ. Αρβ. DOSA (= γουρούνα).
- ντουγρού**, (επίρρ.) κατ' ευθείαν - ετυμ. Τουρκ. DOGRU (= ευθεία).
- ντουζέν(ι) το**, μόνο στη φράση: "έβαλαν ντουζένι τα όργανα", δηλ. άρχισαν να λαλούν - ετυμ. Τουρκ. DUZEN (= αρμονία).
- ντουλμπέρης-α-ι**, ωραίος, λεβέντης - ετυμ. Τουρκ. DILBER (= ωραίος, καλλονή, όμορφη).

ντουμασιάρ(η)ς-α-ικο ,λαίμαργος, αδηφάγος - ετυμ. Ελλ. "δύο" Λατ. DUO και "μασώ". Εξ αυτών ντουμασιάρης (= αυτός που τρώγει όσο δύο άνθρωποι).

ντουμουσλί(ι) το ,φορτική απαίτηση, ετσιθελισμός, θρασύτητα, ζοριλίκι - ετυμ. 'ντομουσντό" (β.λ.).

ντούρανε-μπούρανε ,και σπάνια ντέρανε - προτροπή σε σκύλους να επιτεθούν με σκληρότητα και δύναμη - ετυμ. Λατ. DURUS (= σκληρός, απηνής), και "μπούρας" (β.λ.).

ντουσιέκ(ι) το ,αχυρόστρωμα, χαμείνη - ετυμ. Τουρκ. DOSEK (= στρωμή).

ντούσκα τα ,(σπάνια λέξη) θάμνοι βελανιδιάς - ετυμ. Αρβ. DUSHK-U (= δρύς).

ντουσμάνος ο ,ο δυσμενώς διακείμενος προς κάποιον, εχθρός, αντίπαλος - ετυμ. Ελλ. "δυσμενής" > ντουσμάνος > Τουρκ. DUSMAN (= πολέμιος, εχθρός).

ντουστέκ(ι) το ,κόσμημα κόμμωσης νέων γυναικών αποτελούμενο από δύο επάλ-
ληλες χρυσιζουσες αλυσίδες, με το οποίο έδεναν τις πλεξούδες στεφανωτά στο κεφάλι - ετυμ. Τουρκ. KOSTEK (= δεσμός, πέδικλο ζώου, αλυσίδα ωρολογίου) > ντουστέκι.

ντραγάτ(η)ς ο ,αγροφυλάκας - ετυμ. Ελλ. "δέρκομαι" (= βλέπω καλώς, > παρατη-
ρώ) δέργμα (= βλέμμα) > δεργατεύω > δραγάτης.

ντραγκάλα η ,μακρύ διχαλωτό ξύλο, με το οποίο ανεβάζουν τα μικρά δεμάτια [βαντάκια (β.λ.)] κλαδιού ψηλά στις επί των δένδρων κλαδαριές (θημωνιές) - ετυμ. Ελλ. "δράγμα" (= χεριά) και "κάλον" (= ξύλο). Εξ αυτών δράγκαλον δραγκάλα (= ξύλο για να πιάνουμε).

ντρέμπζια τα ,(σπάνια λέξη) - λεπτά φυλλώδη κλαδιά, λιανόκλαδα, χαμόκλαδα - ετυμ. Σλ. DREBEN (= μικρό, λιανό, λεπτό).

ριστέλλα η ,στον μύλο μεγάλος κάδος όπου περιστρέφεται το νερό, νεροτριβή - ετυμ. Ελλ. "ύδωρ" (= νερό), "(σ)εϊλλω" (= γυρίζω, περιστρέφω). Εξ αυτών (υ)δρισεϊλλα ντρισεϊλλα ντριστεϊλλα (= νερογυρίστρα). Ίσως απ'το Λατ. TERSILIS (TERGO) (= αποτρίβω), Βλαχ. DRISTEALA, Αρβ. TRESTELLJE. Αλλού λέγεται "νεροτριβιά" ή "νοροτροβιά".

ντρουμπλίνα η ,ψίχουλο ψωμιού - ετυμ. νέο Ελλ. "θρύβω" και "θρύμμα" (= κομμα-
τάκι, θραύσμα) > "θρούβαλο" (= ένα θρύμμα) > (υποκορ.) θρουβαλίνα > ντρουμπλί-
να - Αλλού λέγονται και ντρέμπλα Σλ. DREBEN (= μικρός), DROBITI (= θρυμματί-
ζω).

ντρουμπουλίτσα η ,και σπάνια ντρουμπόλα - βαρέλα μικρόστομη και ψηλή εντός
της οποίας περιδινείται το γάλα με ειδική ράβδο [φουρλέτσ(κ)ο (β.λ.)] για να βγει το
βούτυρο - ετυμ. Ελλ. "τύρβω" > Λατ. TURBO (= ταράσσω) > TURBA ή TURBULA
(= τύρβη, ταραχή, δίνη, στρόβιλος) > τουουλίτσα > (αναγρ.) (ν)τρουμπουλίτσα (=
στροβιλίστρα). Στο χουρνιά λέγεται "ντομπόλα".

ντρουμόν(ι) το ,κόσκινο με μεγάλες τρύπες για καθάρισμα σιτηρών - ντρουμονίζω (=
κοσκινίζω με ντρουμόνι) - ετυμ. Ελλ. "τρύμα" (= οπή) ντρουμόνι > (= τρυπητό).

ντύμα το ,το λέπυρο, δηλ. το περίβλημα των κόκκων των δημητριακών - ετυμ.
Ελλ. "ένδυμα" ντύμα.

(συνεχίζεται)

Εκπλήρωση Χρέους

Κλείνουν εφέτος 50 χρόνια από την απελευθέρωση της Ελλάδας από το Γερμανικό ζυγό. Το φασιστικό θηρίο χτυπημένο από Ανατολή και Δύση και από τις εσωτερικές αντιστασιακές δυνάμεις, συμπύσσεται για να υπερασπιστεί την ίδια τη Γερμανία πλέον από τις προελαύνουσες Αγγλοαμερικανικές δυνάμεις και από το Σοβιετικό στρατό, που ακάθεκτος βαδίζει προς την καρδιά του παγκόσμιου φασισμού, το Βερολίνο. Οι Γερμανικές δυνάμεις στην Ελλάδα, υποχωρούν χτυπημένες αλύπητα από τις ελληνικές αντάρτικες δυνάμεις, από τους Αλβανούς και τους Γιουγκοσλάβους παρτιζάνους, για να φτάσουν, όσες έφτασαν στη Γερμανία, ανίκανες πλέον να προβάλλουν σοβαρή αντίσταση στις νικηφόρες στρατιές των συμμάχων, που περισφίγγουν τη χιτλερική Γερμανία μέχρι την τελική τους πτώση. Ήταν στις 16 Οκτώβρη 1944, που οι Γερμανοί ετοιμάζονται να αποσυρθούν από την Κόνιτσα. Τις προμεσημβρινές ώρες τμήματα του ΕΛΑΣ χτυπούν στην Αγία Τριάδα, στον κάμπο της Κόνιτσας, Γερμανικές μοτοσυκλέτες, εξοντώνουν Γερμανούς και καίνε ένα αυτοκίνητό τους. Το απόγευμα το 85 Σύνταγμα του ΕΛΑΣ φτάνει από Βρυσοχώρι - Ελεύθερο στο Αϊ-Θανάση της Κόνιτσας και ανεβάζουμε τους Όλμους στον Αϊ-Λιά. Διοικούσα τους Όλμους και με όσα βλήματα μπορούσα να διαθέσω βάλλω στους Γερμανούς στο γήπεδο της Αναγνωστοπουλείου, που αλλόφρονες τρέχουν να βρουν απυρόβλητο, χτυπώ τη φάλαγγα των αυτοκινήτων τους στον Αϊ-Γιάννη και συνεχίζω να τους καταδιώκω με αραιά βλήματα μέχρι την Παλιογορίτσα και το κρατικό αγρόκτημα.

Οι Γερμανοί έφυγαν. Η Κόνιτσα είναι ελεύθερη. Και τότε εμείς μαθαίνουμε ότι στις συγκρούσεις της Αγια Τριάδας σκοτώθηκαν επτά παλικάρια μας, χτυπημένα από τα Γερμανικά βόλια. Μεταξύ τους ήταν άλλοι μαθητές μου και άλλοι μαχητές σε τμήματα που διοικούσα.

Έπεσαν την τελευταία μέρα, τη μέρα της απελευθέρωσης, για την λευτεριά της πατρίδας, για την τιμή της Ελλάδας. Και όμως τα ανώμαλα χρόνια που επακολούθησαν δεν επέτρεψαν να τιμήσουμε το θάνατο των παιδιών μας αυτών. Οι αγνοί νεολαίοι που έδωσαν το αίμα τους πολεμώντας το Γερμανό κατακτητή, κατατάχτηκαν και αυτοί, ως Ελασίτες στους "αντεθνικούς δρώντες".

Αλλά δεν είναι πρόθεσή μας να αναξέσουμε πληγές. Είναι τώρα πια καιρός στα πενήντα χρόνια της θυσίας τους να τους θυμηθούμε και να τιμήσουμε τη μνήμη τους.

Συγκροτείται μια επιτροπή που θα οργανώσει εκεί στην Αγια Τριάδα ένα επιβλητικό μνημόσυνο. Θα καλέσουμε τους συγγενείς των παιδιών που έπεσαν εκεί, τους συγχωριανούς τους, τους συναγωνιστές τους, τους αγωνιστές της εθνικής Αντίστασης ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ και όλους τους πατριώτες νεωτέρων ηλικιών της επαρχίας μας, άνδρες και γυναίκες, για να επιτελέσουμε ένα χρεος, τιμώντας τους νεκρούς που πότισαν τη γη εκείνη με το αίμα τους, για τη λευτεριά της πατρίδας μας.

Σημ. Λόγω εκλογών το μνημόσυνο θα γίνει την επόμενη Κυριακή 23/10/94.

Ο Πανηπειρωτικός Σύλλογος Καΐρου



Σε εκδήλωση Πανηπειρωτικού Συλλόγου Καΐρου, ο πρόεδρος του Απόλλων Βλάχος με τον Πατριάρχη Αλεξάνδρειας Παρθένιο τον Γ.

Την Κυριακή 14 Αυγούστου δέχτηκα την επίσκεψη παραγόντων του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Καΐρου.

Ήταν ο εξάδελφος μου Απόλλων Βλάχος, Πρόεδρος του Συλλόγου με τη σύζυγό του Λεύκα και ο Φώτης Ευαγγέλου αντιπρόεδρος, επίσης με τη σύζυγό του. Είναι και τα δυο ζευγάρια συνεπαρχιώτες μας.

Ο Φώτης Ευαγγέλου κατάγεται από το Αηδονοχώρι και η σύζυγός του από τη Μολυβδοσκεπάστη.

Ο Απόλλων Βλάχος είναι γεννημένος στο Κάϊρο και εκεί μεγάλωσε, σπούδασε και σταδιοδρόμησε.

Ο πατέρας του ξεκίνησε από τα Καβάσιλα, παντρεύτηκε το 1923 - 24 τη Γιανιώτισσα μάνα του, δασκάλα τότε στην Κόνιτσα, και έφυγε μαζί της για το Κάϊρο. Η σύζυγός του Απόλλωνα, η Λεύκα, είναι γεννημένη στην Οξυά.

Υστερα από τις πρώτες συστάσεις και γνωριμίες, η συζήτησή μας στράφηκε στη

ζωή και στη δράση των Ελλήνων στο Κάϊρο, και γενικά στην Αίγυπτο.

Η δύναμη των Ελλήνων στη χώρα του Νείλου έχει κατά πολύ περιοριστεί από την εποχή του Νάσερ.

Όσοι όμως έμειναν εκεί συσπειρώνονται γύρω από τις κοινωνικές τους οργανώσεις, τα σχολεία τους και τις εκκλησίες τους και κρατούν άφθαρτες και σε υψηλό βαθμό τις ελληνικές τους παραδόσεις. Έχουν την Ελληνική Κοινότητα Καΐρου, όπως και της Αλεξάνδρειας, έχουν τα σχολεία τους, στο Κάϊρο την Αμπέτειο Σχολή (δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο) και συλλόγους κατά τόπους καταγωγής). Ο πανηπειρωτικός Σύλλογος Καΐρου, του οποίου οι επισκέπτες μου είναι διοικητικοί παράγοντες έχει πολλά μέλη του που κατάγονται από την επαρχία μας. Ο Σύλλογος έχει προστάτη Άγιο τον νεομάρτυρα Άγιο Γεώργιο τον εξ Ιωαννίνων και εκτός από τις άλλες εκδηλώσεις του, κάθε χρόνο στις 17 Γενάρη γίνεται πανηγυρική συγκέντρωση των Ηπειρωτών του Καΐρου με την παρουσία του Πατριάρχη Αλεξανδρείας, του πρεσβευτή της Ελλάδος, στο Κάϊρο, του Γενικού Προξένου της Ελλάδας και άλλων επισήμων, εκφωνούνται λόγοι και χαιρετισμοί και γενικώς επικρατεί ατμόσφαιρα Ηπειρωτισμού.

Η δράση, η δραστηριότητα και η ζωτικότητα των συμπατριωτών μας στην ξένη γη μας γεμίζει χαρά. Και χαρά μας θα είναι να δημοσιεύουν στο περιοδικό μας, τις δραστηριότητές τους και να επισκέπτονται τακτικά τη γενέθλια γη.

Εμείς από εδώ τους στέλνουμε την αγάπη της Κόνιτσας και της "ΚΟΝΙΤΣΑΣ" και τους ευχόμαστε κάθε πρόοδο και ευτυχία.

Λάμπρος Βλάχος

Η ΜΟΛΥΝΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ο Φυσικός κόσμος μέσα στον οποίο ζούμε εκπέμπει σήμα κινδύνου.

Η υπερβολική τεχνολογική ανάπτυξη δημιούργησε ένα εντελώς ανθυγιεινό περιβάλλον για τη ζωή του ανθρώπου. Η μολυσμένη ατμόσφαιρα, οι ενοχλητικοί θόρυβοι, η συγκοινωνιακή συμφόρηση, τα δηλητηριώδη χημικά κατάλοιπα, οι κίνδυνοι από τις ακτινοβολίες και οι πολυάριθμες άλλες πηγές φυσικού ψυχολογικού στρες, αποτελούν για τους περισσότερους από εμάς αναπόσπαστα στοιχεία της καθημερινότητας.

Ο άνθρωπος στο κατώφλι του 21ου αιώνα νομίζει πως θα καθυποτάξει οριστικά τη Φύση. Κερδίζοντας μάχες αφάνταστης δυσκολίας, βελτιώνοντας διαρκώς τις συνθήκες και τη διάρκεια της ζωής του, φθάνοντας από τα σπήλαια της προϊστορίας σε διαπλανητικές επιχειρήσεις, πιστεύει πως έχει δαμάσει τα πάντα. Και τώρα ιδού το Τίμημα!

Στην προσπάθεια να βελτιώσει τους όρους της διαβίωσής του, ο άνθρωπος δε δίνει προσοχή, στον τραυματισμό του Περιβάλλοντος. Στις μολυσμένες θάλασσες της Υδρογείου, στη ρύπανση της ατμόσφαιρας που επεκτείνεται βαθμιαία ανά τις ηπείρους, στη διάτρηση του προστατευτικού στρώματος του όζοντος, στην αδυναμία απορρόφησης και ανακύκλωσης των αποβλήτων, προστίθεται εφεξής η προοδευτική και ανελέητη μείωση των φυσικών πόρων και πρώτιστα, των υδατινών αποθεμάτων.

Ακάθαρτα νερά, απορρυπαντικά, φωσφορικά και νιτρικά άλατα, εντο-

μοκτόνα και άλλες χημικές ουσίες, άλλαξαν τους ποταμούς και τις λίμνες με τα γάργαρα νερά και τους έκαναν οχετούς ακαθάρτων υδάτων. Ωραιότατοι κόλποι με γαλανά νερά και θαυμάσιες ακτές έγιναν ακατάλληλοι για τις ανάγκες του ανθρώπου.

Ακτές ωκεανών με πλήθος φυτών και ζώων μεταβάλλονται βαθμιαία σε υποθαλάσσιες ερήμους.

Τα οξειδία του θείου και του αζώτου τα οποία παράγονται από τα εργοστάσια που κινούνται με άνθρακα, δεν είναι μόνο επικίνδυνα για την υγεία των ανθρώπων που κατοικούν κοντά στα εργοστάσια. Παράλληλα προκαλούν την πιο ύπουλη και εντελώς αόρατη μορφή ατμοσφαιρικής μόλυνσης, τη λεγόμενη όξινη βροχή.

Η αχαλίνωτη χρήση του πετρελαίου οδήγησε στην ανάπτυξη των γιγαντιαίων πετρελαιοφόρων, που στις συχνές τους συγκρούσεις χύνουν τεράστιες ποσότητες πετρελαίου στη θάλασσα. Οι πετρελαιοκηλίδες όχι μόνον μόλυναν τις ωραιότερες ακτές και παραλίες της Ευρώπης, αλλά και παράλληλα προκάλεσαν στους υδροβίους κύκλους διατροφής βλάβες που δεν έχουν ακόμη διερευνηθεί σε όλη τους την έκταση.

Οι αυξημένες ανθρώπινες δραστηριότητες καταστρέφουν το έδαφος, τα δάση, τους υγρότοπους και τα λιβάδια. Κάθε χρόνο καταστρέφονται χιλιάδες στρέμματα τροπικών δασών. Το στρώμα του όζοντος λεπταίνει, δημιουργώντας τις γνωστές συνέπειες στην υγεία του ανθρώπου (καρκίνος του δέρματος και καταρράκτης), αλλά και αύξηση

της θερμοκρασίας του πλανήτη με α-
ρόβλεπτες συνέπειες.

Υπάρχουν και άλλες περιπτώσεις
λύσης του Περιβάλλοντος που δεν
αναφέρονται και δεν μπορούν να α-
ναφερθούν σε μια τόσο σύντομη θεώ-
ρηση.

Πρέπει να τονιστεί, ότι είναι καιρός
πλέον ο άνθρωπος ο οποίος δημιούρ-
γησε τον πολιτισμό, το ίδιο να κατα-
φέρει να τον μεταβάλει για το δικό
του συμφέρον.

Στον αγώνα του αυτόν υπάρχουν κά-
ποιοι αρνητικοί παράγοντες:

1. Μεγάλα οικονομικά συμφέροντα
π.χ. βιομηχανίες, τουρισμός κλπ.

2. Δισταγμός του κράτους και των
άλλων κοινωνικών φορέων (δήμων,
κοινοτήτων) να προχωρήσουν στη
λήψη αναγκαίων και ριζικών μέτρων,
που θα σώσουν το Περιβάλλον. Ο δι-
σταγμός πηγάζει ή από πολιτικές - κομ-
ματικές μικροσκοπιμότητες, ή από α-
διαφορία των κρατικών οργάνων να
προχωρήσουν σε γενναίες λύσεις.

3. Έλλειψη οργάνωσης, της ανοχής
ή της μη σωστής αντίδρασης ή και α-
διαφορίας του κοινού, από τη δυσά-
ρεστη κατάσταση.

4. Έλλειψη σε πολλές περιπτώσεις
της αναγκαίας πείρας των συγχρόνων
μεθόδων και μέσων καταπολέμησης
της ρύπανσης και ίσως εξαιτίας της α-
νυπαρξίας σχετικών μέσων.

Τα τελευταία χρόνια όμως δημιουρ-
γήθηκαν πολλές οικολογικές οργανώ-
σεις και παλεύουν για την καλύτερευ-
ση της ζωής των ανθρώπων. Τα μεγάλα
κράτη αποφάσισαν να βοηθήσουν σ'
αυτό το σκοπό. Έτσι τον Απρίλιο του

1992 στο Ρίο Ιανέιρο της Βραζιλίας
συνήλθε διάσκεψη για την προστασία
του Περιβάλλοντος και έλαβαν μερικά
προστατευτικά μέτρα για το Περιβάλ-
λον. Αναφέρω μερικά:

1. Τη σωστή διαφώτιση, την αφύπνι-
ση και διαπαιδαγώγηση του κοινού, ώ-
στε να μην προκαλεί άσκοπη ρύπανση.

2. Τη διάθεση από τον προϋπολο-
γισμό του κράτους ή των βιομηχανιών
ποσοστού 10% περίπου για την πρό-
ληψη ή καταπολέμηση της ρύπανσης.

3. Την εγκατάσταση φίλτρων, στις
καπνοδόχους των εργοστασίων και
των κεντρικών θερμάνσεων. Το συστη-
ματικό επίσης έλεγχο των αυτοκινήτων
και των άλλων μέσων που προκαλούν
ρύπανση ή εκπέμπουν θορύβους ή καυ-
σαέρια.

4. Τη δημιουργία κέντρων ή εργο-
στασίων βιολογικού καθαρισμού των
λυμάτων.

5. Την απομάκρυνση από τις πόλεις,
όλων εκείνων των μονάδων, που συ-
ντελούν στην αύξηση της ρύπανσης.

Εκείνο που πρέπει να γίνει συνεί-
δηση όλων μας, είναι ότι πρέπει να
προστατέψουμε για μας και για τις ε-
πόμενες γενιές το φυσικό περιβάλλον.
Πρέπει να γίνουν προσπάθειες για να
σωθεί η κατάσταση. Να ξεπεράσουμε
τις αναβολές που προκαλούν τα διά-
φορα συμφέροντα και να σπεύσουμε
στη λήψη των ριζικών και δαπανηρών
εκείνων μέτρων που είναι απαραίτητα.
Η πείρα αποδεικνύει ότι η κατάσταση
μπορεί να βελτιωθεί, και οι άνθρωποι
να ζήσουν πιά καλά στο περιβάλλον
τους. 16/6/94

Φουνταράς Κώστας, Δάσκαλος

Μια όμορφη εκδήλωση στο Μονοδένδρι

Φέτος κλείνουν 150 χρόνια από την ίδρυση (1844) της Ριζαρείου Σχολής.

Για να τιμηθεί η αξιόλογη προσφορά του ιδρύματος, έγιναν στη γενέτειρα των Ριζάρηδων το Μονοδένδρι, διήμερες εκδηλώσεις στις 16-17 Ιουλίου. Σε κατάφυτη πλαγιά, λίγο έξω από το χωριό, διαμορφώθηκε ο χώρος σε υπαίθριο αμφιθέατρο και υπό το σεληνόφως, το συγκεντρωμένο πλήθος παρακολούθησε την πανηγυρική ομιλία του Προέδρου της Ριζ. Εκκλ. Σχολής κ. Κ. Φαφαλιού και του κ. Α. Κίτσου.

Έγινε η βράβευση ατόμων και φορέων που πρόσφεραν κατά καιρούς στη Ριζάρειο και στο Ζαγόρι. Ακούστηκε το σόλο κλαρίνο από το Γ. Καψάλη και η συναυλία από την 60μελή χορωδία FONS MUSICALIS με κλασική μουσική και διασκευασμένα δημοτικά τραγούδια. Οι εκδηλώσεις της πρώτης μερας έκλεισαν με δε-

ξίωση για όλο το πλήθος στο προαύλιο της κεντρικής εκκλησίας και χορό με παραδοσιακούς σκοπούς στην πλατεία του χωριού.

Την επόμενη μέρα έγινε επιμνημόσυνη δέηση στην εκκλησία του Αγ. Αθανασίου υπέρ των ψυχών των αδελφών ευεργετών Μάνθου και Γεωργίου Ριζάρη που τόσα πολλά πρόσφεραν στη γενέτειρά τους, στο Ζαγόρι και σ' όλη την Ελλάδα με το κληροδότημά τους.

Ήταν μια εκδήλωση τιμητική για τους δωρητές, αλλά με την τέλεια οργάνωση και το μελετημένο πρόγραμμα άφησε τις πιο καλές εντυπώσεις σε όσους είχαν την ευκαιρία να βρεθούν στο Μονοδένδρι και οι διοργανωτές της είναι άξιοι συγχαρητηρίων.

Παράλληλα ήταν και ένα καλό παράδειγμα προς μίμηση για τις άλλες κοντινές με το Ζαγόρι επαρχίες.

Σ.Τ.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΟΞΥΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ"

Για τη σύνταξη του περιοδικού "Κόνιτσα"

Σας παρακαλούμε θερμά να δημοσιεύσετε στις στήλες σας την παρακάτω ΑΞΙΕΠΑΙΝΗ ΠΡΑΞΗ δύο μαθητών.

Φέτος στο χωριό μας είχαμε πάρα πολλά παιδιά, μαθητές σχολείου, που με την παρουσία τους έδωσαν άλλη ζωντάνια στο χωριό με τα παιχνίδια και τις ευχάριστες φωνές τους.

Δύο απ' αυτούς τους μαθητές, ξεχώρισαν και για μια άλλη χειρονομία τους. Πρόκειται για τον Ευριπίδη Ζούνη και το Στράτο Αποστολάκη. Τα παιδιά αυτά βρήκαν ένα πορτοφόλι με αρκετά χρήματα.

Αντί να πάρουν το δρόμο της σιωπής για τις πορτοκαλάδες, ήρθαν και το παρέδωσαν στο σύλλογο ο οποίος με τη σειρά του το έδωσε στη γυναίκα που

το είχε χάσει και έλπιζε να το βρεί. Η γυναίκα κατασυγκινημένη ευχαρίστησε τα παιδιά και ο σύλλογος τα συγχάρηκε με το γράμμα του.

Δυστυχώς στην εποχή που ζούμε, επειδή τέτοιου είδους χειρονομίες είναι σπάνιες, αξίζει στα παιδιά αυτά να εκφράσουμε και δημόσια τα συγχαρητήριά μας, γιατί, τους αξίζει κάθε έπαινος. Τους δίνουμε και μια ευχή: Νάχουν σαν στόχο στη ζωή τους ότι, ό,τι δεν τους ανήκει - όσο καλό κι αν είναι - να το απολαμβάνει ο δικαιούχος του. Από τέτοιους πολίτες έχει ανάγκη η κοινωνία μας. Τους σφίγουμε στην αγκαλιά μας και τους ευχόμαστε ολόψυχα. Καλή πρόοδο. Σας ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Νίκος Τσίμας

Μια όμορφη ψυχαγωγική βραδυά στην Οξυά.

Τα αλεπάλληλα θανατηφόρα ρούσματα που βρήκαν φέτος το χωριό μας, δεν μας έκανε η όρεξη για γλέντια πως άλλα χρόνια. Φέτος τον Αύγουστο, το χωριό πλημμύρισε από κόσμο και ιδιαίτερα νέους. Ο σύλλογός μας αποφάσισε να προσφέρει στα παιδιά αυτά, τουλάχιστον ένα αναψυκτικό. Διαφορετική όμως ήταν η σκέψη σε πολλούς και ιδιαίτερα στους νέους.

Επικράτησε η λαϊκή φιλοσοφία "οι πεθαμένοι με τους πεθαμένους και οι ζωντανοί με τους ζωντανούς", γιατί δυστυχώς αυτή είναι οι νόμοι της ζωής.

Έτσι το Σάββατο στις 13 Αυγούστου, έγινε το "θαύμα". Οι καλοί οργανοπαίχτες με επικεφαλής τον Κώστα Χαλκιά ήρθαν στο χωριό, τους καλωσορίσαμε, πήραν μια ανάσα και σε λίγο έβαλαν μπρός. Είπαν το καθιερωμένο νουμπέτι στο καφενείο και μετά κατέβηκαν στην πλατεία και άρχισαν να παίζουν. Τα παιδιά που είχαν πάρει μέρος στο χορευτικό συγκρότημα του συλλόγου μας κι ήξεραν δημοτικούς χορούς, άρχισαν να χορεύουν δειλά - δειλά. Σιγά, σιγά άρχισε ν'ανάβει το κέφι και σε μεγαλύτερους και γρήγορα ο χορός πήγαινε σκοινί γαϊτάνι, πήρε μαζικό χαρακτήρα κι όσο περνούσε η ώρα, στο χορό έμπαιναν περισσότεροι και το κέφι ανέβαινε.

Αυτό κράτησε ως τη μία η ώρα μετά τα μεσάνυχτα. Όταν έφυγαν τα παι-

διά, οι οργανοπαίχτες "έμπλεξαν" με τους μεγάλους, πούχαν κι αυτοί τα μεράκια τους κι είχαν έρθει στο κέφι. Το ένα νουμπέτι φέρνει το άλλο κι ο χορός πάει γαϊτάνι και κράτησε ως τις 4.20 το πρωί.

Είναι αλήθεια ότι ζούμε σε μια περίοδο φορτωμένη με άγχος και πάρα πολλές ανησυχίες.

Τίποτε δεν μας κάνει αισιόδοξους απ' όσα βλέπουμε, ακούμε και ζούμε. Επειδή όμως ξέρουμε ότι η στεναχώρια δεν βγάζει γερόν κόσμο, γι αυτό χρειάζεται κάπου κάπου να το ρίχνουμε και λίγο έξω.

Για την επιτυχία της εκδήλωσης, ο καθένας βοήθησε όπου χρειάστηκε. Η πρωτοβουλία όμως ανήκει στο σύλλογο. Αξιέπαινος είναι ο συμπατριώτης μας Αντωνιάδης Βασίλης, όχι μόνον για τη συμμετοχή του στο χορό, αλλά για το θάρρος που έδινε κάθε λίγο στα παιδιά που χόρευαν.

Ο δε γαμπρός μας Αντώνης Κωλέτσης ήταν άφθαστος στο χορό από κάθε άποψη. Το ίδιο κι η χωριανή μας Λαμπρινή Ζούκη για το χορό που πάτησε.

Κλείνοντας το σημείωμά μου αυτό, εύχομαι σε όλους τους χωριανούς μας, αυτοί που δεν μπόρεσαν φέτος το 15αύγουστο να είναι στο χωριό, νάρθουν του χρόνου νάμαστε όλοι εδώ και από κάπου θα ξετρυπώσουμε πάλι κάποια ευκαιρία για λίγο γλέντι.

Οξυά, Αύγουστος 1994
Θανάσης Πορφύρης

Νουμπέτια...

Ανήμερα της Παναγιάς,
 ν' αχνίζει ο τόπος ήλιο. Φωνές στολίζουν τις αυλές
 στο μέτωπο του χρόνου κάθετ' ανάλαφρα η χαρά...
 Η Παναγιά, ξανθιά νοικουρούλα, στο κεφαλόσκαλο της εκκλησιάς
 κερνώντας με γλυκό κρασί...
 Να'ρχονται, λέει, οι πρωτόγεροι στα πέτρινα πεζούλια.
 να στρίβουν σέρτικο βαρύ, ρακή με το κανάτι.
 κι ο Κώτσιος απ' τη Βούρμπιανη ν' αρχίζει τα νουμπέτια:

"Σήκω Μαργιόλα μ' απ' τη γη
 κι από το μαύρο χώμα..."

Να 'ναι ο χορός κύκλος τριπλός.
 φεγγαροπρόσωπα παιδιά, ποδίζουν πόδι στη χαρά και την ψυχή στου έρωτα
 το χάδι...

Να μπαίν' η Νίτσα στο χορό, παραγγελιά και πόθος:

"Ξένε μ' απούθε ν' έρχεσαι
 ξένε μ' από πού είσαι;

.....

Δώσ' μου σημάδια του κορμιού
 σημάδια της αγάπης....".

Τα φώτα μιας παλιάς γιορτής ν' ανθίζουν καλοκαίρια...

Όλα σαν μες σε έναστρη αλλ' ομιχλώδη νύχτα
 από το πούσι των καημών...

Και μες στο χάραμα σιμά, σαν σε βαρύ μεθύσι,
 ν' αλλάζει πρόσωπα ο χορός, να'σαι και να μην είσαι
 και τη ρεμπέτισσα ψυχή να φυγαδεύει ο νόστος...

Να 'ρχεται το πρωί πρωί όλα ασχημάτιστα,
 ολόφωτη η μέρα που ελπίζεις...

T.K.

Λουτρόπολη Καβασιλών

Είχα υποσχεθεί πέρυσι να επανέλ-
ω εφέτος στο θέμα των λουτρών με
άτι το νεότερο. Αξιώθηκα πάλι να συ-
εχίσω τα ιαματικά λουτρά στα Κα-
βάσιλα από τις αρχές του Ιουλίου 94.
κι όσον αφορά στο δρόμο που σε ο-
ηγεί από Κόνιτσα έως λουτρά, παρά
τις έντονες και επανειλημμένες ο-
βλήσεις προς κάθε αρμόδιο, ακόμη και
προς την εκπομπή ραντεβού το μεση-
μέρι, δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα.
Και να εξηγούμεθα, τι εννοούμε εδώ.
Η προεξοχή κτίσματος μπαίνοντας στο
χωριό Καβάσιλα, μένει αμετακίνητη
και είναι πάντα ο κίνδυνος κάποιας
σύγκρουσης με απρόβλεπτες συνέ-
πειες, ως επίσης και οι τρεις στροφές
στην πορεία προς λουτρά, που απο-
τελούν "Λαιμητόμο", και που πάει η
ψυχή του επιβάτη στον ουρανό παρα-
μένουν στην ίδια παλιά κατάσταση.
Καμιά απολύτως φροντίδα, ούτε από
Νομαρχία ούτε από ΥΠΕΧΩΔΕ, ούτε
από άλλον κανένα, έγινε κάτι. Και
μοιραίως οι φτωχολογούμενοι αφήνο-
νται στο έλεος του Θεού. Στον περι-
βολό των λουτρών, το ίδιο κτίριο, η
παλιά επικρατούσα κατάσταση. Εκεί-
νο βέβαια που βλέπεις ότι έχει αισθητά
βελτιωθεί, είναι η πισίνα που έγινε με
τσιμέντο, ύστερα από μελέτη μηχανι-
κών. Το ύψος του νερού φθάνει τους
70 περίπου πόντους, έχει σκάλες ει-
σόδου και στο δάπεδο έχει πέσει ψιλή
άμμος ποταμού. Είναι αλήθεια μια α-
πόλαυση όταν είσαι εντός, και να υ-
φίστασαι την επίδραση των θερμομε-
ταλλικών συστατικών του νερού. Εδώ
ξεφύγαμε από τους τριτοκοσμικούς
που έλεγα πέρυσι. Σαν υπόδειξη κά-

νουμε, να μπει περιμετρικά σωλήνωση
στέρα τοποθετημένη, για να μπορούν
να κρατιούνται οι ηλικιωμένοι και να
αισθάνονται ασφαλείς, μπαίνοντας
και βγαίνοντας από την πισίνα. Θα γί-
νουν μας είπαν. Πότε, άγνωστο. Επί-
σης είναι ανάγκη να διαμορφωθεί ο
πέριξ χώρος, να φύγουν εκείνα τα πολ-
λά μπάζα, να γίνουν τα ουρητήρια, να
πάρει δηλαδή ο τόπος μια πολιτισμένη
όψη.

Θα μας κατηγορούσαν ίσως εδώ,
εάν ισχυρισθούμε, ότι και πάλιν και
πάντοτε προς κέντρα λακτίζουμε. Εί-
ναι πλέον ή βέβαιον ότι οι αρμόδιοι
καθώς και οι πολιτικοί της περιοχής
μας, κωφεύουν ανέκαθεν. Δεν ενδια-
φέρονται για κάτι το γενικό καλό να
γίνει στον τόπο. Οι δεύτεροι, προεκλο-
γικά, ως συνήθως τάζουν λαγούς με
πετραχήλια κι όταν ανεβούν πάνω τα
ξεχνούν όλα. Ο λαός μας δεν είναι πο-
λιτικά ώριμος. Ακόμη άγεται και φέ-
ρεται. Κάτι μας λέει όμως ύστερα από
τις ευρωεκλογές, ο κόσμος αρχίζει να
ξυπνάει. Και θα ξυπνήσει ακόμη πιο
πολύ.

Σαράντα χρόνια τώρα ακούω για τη
ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου επί παραδείγ-
ματι και ακόμα γίνεται. Ας είναι.

Με την ευκαιρία τη σημερινή θα κά-
νω γνωστό και ένα θέμα άλλων λου-
τρών. Ακριβώς απέναντι από των Κα-
βασιλλων, στην άκρη της κοίτης του
Σαραντάπορου βρίσκονται τα ερείπια
από τα παλιά βρωμονέρια, που τα εί-
χαν προπολεμικά οι Φιλαίοι από τη
Δεπαλίτσα κι ο Πάνο Μπάσιος από
το Μεντζιτιέ. Ο επισκέπτης βλέπει τα
λείψανα που υπάρχουν, δηλ. τις μπα-

νιέρες πορσελάνης άθικτες, τον φούρνο και τα όρθια κτίσματα. Εκείνο όμως που με εντυπωσίασε εμένα, ότι τα νερά που πηγάζουν από τη ρίζα του βουνού είναι πió περιεκτικά σε θερμομεταλλικά συστατικά. Χρειάζονται και αυτά αξιοποίηση. Θα είναι μια πηγή πλούτου για τις κοινότητες Πυξαριάς, Αγ. Βαρβάρας, Καβασίλων. Πρέπει όμως να εκδηλωθεί από κάποιον το ενδιαφέρον για εκμετάλλευση και να προωθήσει την τελειοποίηση ο Ε.Ο.Τ.

Η αλήθεια είναι ότι η περιοχή μας έχει ευλογία Θεού το ίαμα, και δεν έγινε μέχρι σήμερα ουσιαστικά καμιά εκμετάλλευση. Ξεκινάει ο κόσμος και

πάει στα Καμμένα Βούρλα, στην Αιδηψό, υποβάλλεται σε κόπους, έξοδα, ταλαιπωρίες κλπ. και αφήνει τα αγαθά του ανεκμετάλλευτα.

Μας έλεγε μια μέρα κάποιος ταξιδεμένος, ότι αν τα είχαν αυτά οι Γερμανοί, θα τα είχαν μεταφέρει στην Κόνιτσα, θα είχαν κάνει κανονικές εγκαταστάσεις και θα πήγαινε το μάρκο σύννεφο.

Αλλά τούτα θα μείνουν για πάντα στη σφαίρα των ονείρων μας και Κύριος οίδη αν ποτέ πραγματοποιηθούν.

Αχιλλεύς Κολιός

Απάντηση

Πληροφορούμε τον κ. Γ. Παπαναστασίου, νέο συνδρομητή ως γράφει στο Περιοδικό "Κόνιτσα", ότι ο δάσκαλος Γεώργιος Παπαπαύλος υπηρέτησε απεσπασμένος στο Δίστρατο το φθινόπωρο του έτους 1942 (διάρκεια κατοχής).

Κι' ακόμη γράφομε να ξέρει, ότι ο δάσκαλος αυτός στην περίοδο εκείνη που αναφέρομαι δεν υπηρετούσε στο χωριό του τα Άρματα, είχε μετατεθεί στο Παλαιοσέλλι προ 4/ετίας, ήτοι το έτος 1938.

Συγκεκριμένα τότε υπηρετούσε δάσκαλος στα Άρματα ο Γεώργιος Οικονόμου απ' το Βρυσοχώρι. Συνεπώς αυτά που γράφει ο κ. Παπαναστασίου, ότι ο δάσκαλος Παπαπαύλος δεν υπηρέτησε και δεν έδρασε στο Δίστρατο αλλά στ' Άρματα, δεν ευσταθούν, είναι εκτός πραγματικότητας, αποτέλεσμα άγνοιας και συγκεχυμένων πληροφοριών. Αποδεικνύουν ότι δεν γνωρίζει τα γεγονότα κι ότι λάθος είναι

εκείνο που γράφει αυτός κι' όχι εκείνα που ημείς γράφομε λεπτομερώς.

Εκφράζομε την θλίψη μας γιατί ο κ. Παπαναστασίου, χωρίς να είναι καλά ενημερωμένος, βιάστηκε να κρίνει αβασάνιστα, γεγονότα που έγιναν σε περίοδο που αμφιβάλλομε αν είχε γεννηθεί.

Όσο δ' αφορά την υπηρεσία και δράση του δασκάλου Γ. Παπαπαύλου στα Άρματα που αναφέρω, δεν την αμφισβητούμε, την επαινούμε, ανάγεται όμως σ' άλλη χρονική περίοδο κι όχι στη χρονιά της κατοχής πού αναφερόμαστε ημείς.

Μας ευχαριστεί η επιθυμία του κ. Παπαναστασίου να γράψει ό,τι ξέρει για το χωριό του τα Άρματα και την περιοχή, να προσέχει όμως οι πληροφορίες του να είναι αληθείς, σαφείς, ηλεγμένες ώστε να μη διαψεύδονται. Αυτά σ' απάντηση σ' όσα ο κ. Παπαναστασίου στο τεύχος 55 σελ. 481 του περιοδικού Κόνιτσα γράφει με την επιγραφή "οι φίλοι μας γράφουν").

Για τη Δρακόλιμνη



Ανηφορίζοντας πολλές φορές προς τη Δρακόλιμνη και το Σμόλικα, θαυμάζουμε πάντα τη μυθική λίμνη σε υψόμετρο δυο χιλιάδων, με τ' αγριολούλουδα γύρω της και την απέραντη γαλήνη του τοπίου.

Όπως γνωρίζουν όσοι ανέβηκαν εκεί πάνω, το περίσσιο νερό της λίμνης φεύγει από τη μεριά του Σμόλικα προς το Κερασοβίτικο.

Έχω παρατηρήσει ότι στο σημείο ροής του νερού λίγο - λίγο το αυλάκι βαθαίνει και φοβούμαι ότι μετά από χρόνια, αν δεν αδειάσει τελείως η λίμνη, πάντως θα μικρύνει αρκετά.

Κάνω μια πρόταση στους Κερασοβίτες, αφού η λίμνη είναι προς το χωριό τους.

Αν μπορεί ν' αναλάβει η Αδελφότητα του χωριού που τόση ζωντάνια

δείχνει και πολλά έχει προσφέρει στο χωριό της, να φτιάξει ένα τοιχάκι - ασ πούμε ενός μέτρου ύψους - στο σημείο εκροής, ώστε να εμποδιστεί η παρατέρα διάβρωση και ταυτόχρονα να ανεβεί η στάθμη και θα μεγαλώσει αρκετά η λίμνη.

Ο τοίχος θα σκεπαστεί με πέτρες για να μη φαίνεται καμιά παρέμβαση και έτσι η λίμνη θα γίνει πιό εντυπωσιακή.

Τί λένε οι φίλοι Κερασοβίτες;

Μαστόρους διαθέτουν, άλογα για μεταφορά υλικών (τσιμέντα - πέτρες άμμος) υπάρχουν. Χρήματα αν δεν έχουν, κάνουμε έναν έρανο και τα βρίσκουμε.

Τι άλλο μας χρειάζεται;

Η θέληση και ο συντονισμός των εργασιών από μια ομάδα ανθρώπων...

Σωτ. Τουψίδης



"Ο Ορφέας στον κάτω κόσμο"

Η ταινία του σκηνοθέτη Π. Ζερβουλάκου που δραπετεύει από την Αθήνα και αναρριχάται με την κομπανία των

λαϊκών δημοτικών τραγουδιών στην όμορφη ηπειρωτική γη.

Για δυο μήνες το κινηματογραφικό συνεργείο με βάση την πανέμορφη Κόνιτσα και τους φιλόξενους κατοίκους της, αναζητά και καταγράφει τον Ορφέα στον κάτω κόσμο.

Ξεκινάμε σχεδόν πριν να φέξει. Η περιοχή είναι καταπράσινη.

Οι αποσκευές είναι έτοιμες και αρχίζουμε το ταξίδι μέσα από τους ηχους του κλαρίνου, που μαζί με τα όργανα και την κομπανία θα εξυψώσει την ποίηση, τον λόγο, τα συναισθήματα, την κίνηση και θα κάνουν την μελωδία αρμονία και μεθύσι.

Γλυκόηχο το κλαρίνο του Ορφέα Μιχάλη Παπαγγελίδη ο οποίος ερωτεύεται την Ευριδίκη, την όμορφη Γιαννιώτισσα Βάνα Μπάρμπα, που προσπαθεί να αντισταθεί στο φίλο της Χρήστο Καλαβρούζο, τον κακό της ταινίας και που θέλει να την πάρει από

τον αρχηγό της κομπανίας Νίκο Ξανθόπουλο. Η λαϊκή κομπανία ωστόσο, μέσα από αυτό το ερωτικό τρίπτυχο συνεχίζει να αναρριχάται, φτάνοντας ως τη Σαμαρίνα.

Θα εμφανιστεί στο πανηγύρι, θα τραγουδήσει στην πλατεία του χωριού και θα επιστρέψει στην Κόνιτσα αφού διασχίσει Αώο, Βοϊδομάτη, Βίκο. Έπειτα θα καταλαγιάσει στο "Δένδρο". Κάτω από τον πανέμορφο πλάτανο τρώγοντας και πίνοντας ντόπιο τσίπουρο.

Η παρέα αποτελείται από κατοίκους της περιοχής όπου μπλέκονται με τους ηθοποιούς Ανέστη Βλάχο, Βασίλη Τσάγκλο, Ηλία Τσέχο, Μαρία Θάνογλου, Μαριάννα Καστανία, Γιάννη Οστρακάκη, Δημήτρη Πανταζή, Λαμπρινή Μηλιαράκη και ακόμη είκοσι ηθοποιούς.

Ανάβουν οι προβολείς και ο Ορφέας στον κάτω κόσμο αρχίζει να γυρίζει πλάνα για να φτάσει με σίγουρη κάθοδο στο Διεθνές Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.

Ευχαριστούμε τον κ. Σ. Τουφίδη που μας φιλοξένησε στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

Με απέραντη αγάπη για τους κατοίκους, η ηθοποιός

Μαριάννα Καστανία

ΕΚΟΙΜΗΘΗ Ο ΠΑΤΗΡ ΠΑΪΣΙΟΣ

Στις 12 Ιουλίου τρ. έτους εκοιμήθη το ιερό ησυχαστήριο του αγίου Ιωάννου του Θεολόγου στη Σουρωτή Θεσσαλονίκης ο γνωστός σ' όλο τον ορθόδοξο κόσμο π. Παΐσιος, ένας από τους μεγαλύτερους Γέροντες του Αγίου Ορους.

Από το φθινόπωρο του προηγουμένου έτους, που η υγεία του π. Παϊσίου ήταν κλονισμένη, είχε αρχίσει η ανησυχία μας. Στη συνέχεια με την εγχείρηση στο έντερο και τη διαπίστωση των γιατρών ότι σε πολλά σημεία του σώματός του υπήρχαν κακοήθεις όγκοι, η ανησυχία κορυφώθηκε. Καθημερινά, μέρα και νύχτα, στην προσευχή και τη δουλειά μας, η ιδέα ότι ο Γέροντας θα φύγει μας βασάνιζε πολύ. Η ανησυχία όλων των θρησκευομένων της πατρίδας μας, αλλά και πέρα από αυτή, ήταν μεγάλη. Όλοι ρωτούσαν να μάθουν τι κάνει ο π. Παΐσιος, πού βρίσκεται, αλλά και τι θα κάνουμε μετά από αυτόν.

Κάποια στιγμή λοιπόν το λιπόσαρκο σώμα του π. Παϊσίου, το καταπονημένο εκ νεότητός του, το ασκητικό και με μισό πνεύμονα από τριακονταετίας περίπου, το σώμα της νηστείας, δεν άντεξε. Ο Γέροντας της αγάπης, της "γενικής αγάπης" όπως συχνά έλεγε, πού άκουσε χιλιάδες επισκέπτες στον Τίμιο Σταυρό και κυρίως στην Παναγούδα και τους φιλοξένησε στο υπαίθριο αρχονταρίκι του, έφυγε από κοντά μας, αφού συμπλήρωσε ακριβώς 70 χρόνια επίγειας ζωής. Γεννήθηκε τον Ιούλιο του 1924 στα Φάρασα της Καππαδοκίας και τον Ιούλιο του 1994 εκοιμήθη στο ιερό ησυχαστήριο της Σουρωτής.

Δεν μπορέσαμε δυστυχώς να του δώσουμε τον τελευταίο ασπασμό, αφού, σύμφωνα με την επιθυμία του, η κοίμησή του ανακοινώθηκε μετά από τέσσερις ημέρες και η ταφή του έγινε σε στενό μοναχικό κύκλο. Τούτη την ώρα όμως που το γεγονός της κοίμησης του Γέροντά μας είναι νωπό - δεν ξέρω αν ποτέ πρόκειται να ατονήσει στην ψυχή μας- περιπτεύουν τα πολλά λόγια. Ίσως κάποια άλλη φορά θα χρειαστεί ν' αναφερθούμε εκτενέστερα στη μορφή του Γέροντα. Τώρα άς κρατήσουμε ό,τι μας δίδαξε στο υπαίθριο αρχονταρίκι και ας εντείνουμε τις προσπάθειες να κάνουμε πράξη τις διδαχές του. Ας μην αρκесθούμε μόνο στις διηγήσεις για την αγιότητά του. Ας προχωρήσουμε ένα βήμα μπροστά, ας δεχτούμε την συντηρητική ζωή, ας αποκτήσουμε την αγάπη και ας αυξήσουμε την προσευχή. Σ' αυτόν τον αγώνα ας έχουμε υπόψη μερικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του π. Παϊσίου, τα οποία στην εποχή μας σπανίζουν. α. Ο π. Παΐσιος υπήρξε μοναχός που ακολούθησε με αυστηρότητα την ασκητική οδό των παλαιών αγιορειτών πατέρων τους οποίους θαύμαζε πολύ, όπως φάνηκε και στο τελευταίο του βιβλίο "Αγιορείται Πατέρες και αγιορείτικα".

β. Ήταν άνθρωπος της μεγάλης και γενικής αγάπης. Είναι να απορεί κανείς πώς άντεξε τόσα χρόνια να δέχεται καθημερινά δεκάδες και εκατοντάδες ανθρώπους και να εκδηλώνει με ποικίλους τρόπους την αγάπη του.

γ' Ο π. Παΐσιος υπήρξε μεγάλος δάσκαλος της Ορθοδοξίας. Οι διδαχές του είναι καταπληκτικές. Όσοι τις ά-

κουσαν από τον ίδιο ή τις διάβασαν θαύμασαν την κατά Θεόν σοφία του.

και δ'. Ο π. Παΐσιος υπήρξε αγία μορφή που ευεργέτησε χιλιάδες χριστιανούς, είτε με το λόγο του είτε με τα θαύματά του που επέτρεψε ο θεός να κάνει.

Τώρα πια ο π. Παΐσιος δεν είναι ανάμεσά μας. Το μονοπάτι από την ιερά μονή Κουτλουμουσίου μέχρι την Παναγούδα χορτάρισε. Το υπαίθριο αρχονταρίκι έκλεισε οριστικά. Μείναμε δίχως πνευματικό στήριγμα.

Όμως ας μην απελπιζόμαστε. Ο Θεός θα δώσει άξιους διαδόχους του, γιατί υπάρχουν στο Άγιον Όρος αρ-

κετοί μοναχοί που τηρούν το ασκητικό τυπικό του π. Παϊσίου και θα συνεχίσουν το πνευματικό του έργο. Δεν θ' αφήσει και ο Γέροντας να διακοπεί αυτή η πνευματική άρδευση του λαού του Θεού. Τώρα από την άλλη πατρίδα, στην οποία πήγε με γεμάτα χέρια, εύχεται και πάλι για μας και μάλιστα περισσότερο, αφού εκεί έχει ελεύθερο χρόνο "για τα πνευματικά του", όπως έλεγε μια και μεις οι περιλειπόμενοι δεν τον ενοχλούμε πιά με τις υποθέσεις μας και τις αδυναμίες μας.

Πρέσβευε, π. Παΐσιε, και για μας τους έτι εν ζωή ευρισκομένους.

Πρεσβ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΤΑΤΣΗΣ

Η Καλόβρυση τιμά τους νεκρούς της

Για πέμπτη συνεχή χρονιά, ο συνοικισμός Καλόβρυσης τίμησε τους νεκρούς της (14 άτομα) που πέσανε από τα κατοχικά χιτλερικά στρατεύματα και από τη μαύρη κατάρα που λέγεται εμφύλιος πόλεμος, παρουσία του ιερέα της Ενορίας, του Προέδρου της Κοινότητας, αντιπροσωπείας στρατού, συγγενών, χωριανών και φίλων των θυμάτων.

Τελέσθηκε επιμνημόσυνη δέηση μέσα σε βαρύ πένθος, στο Ηρώον των πεσόντων, τονίστηκε στη συνέχεια από του συνταξιούχο δάσκαλο του χωριού

Β. Νίκου το νόημα και η σημασία που έχει για τους μεταγενεστέρους η 14 Ιουλίου 1943 και δόθηκε η υπόσχεση απ' όλους πως θα επιτελούμε πάντα το ιερό καθήκον προς τους αείμνηστους αδελφούς και ότι θα φρονηματοποιόμαστε και θα παραδειγματιζόμαστε από τη μεγάλη αυτή θυσία.

Ακολούθησε κατάθεση στεφανιών, κρατήθηκε ένα λεπτό σιγή, όλοι μαζί ψάλαμε τον εθνικό ύμνο και στη συνέχεια έγινε η καθιερωμένη δεξίωση στο χώρο του Σχολείου.

Β. Νίκου

Γράμμα σε πεδαμένο

Αξέχαστε Θωμά,

Επειδή αυτή την ώρα είναι αδύνατο να σ' ανταμώσω και να κουβεντιάσω κι εγώ μαζί σου, αργότερα σίγουρα, σου στέλνω με ταχυδρομικό αγγελούδι αυτό μου το γράμμα.

Δε δυσκολεύτηκα να βρω τη σύστασή σου.

Το γραπτό αφιέρωμα "Στο Θωμά Ζώη", τού συναδέλφου Λάμπρου Βλάχου, που διάβασα στο αξιόλογο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ", του φίλου μου Σωτήρη και των συνεργατών του, με βοήθησε να τη βρω, αν και πολύ αργά. Αυτό το γραπτό με γύρισε πίσω, πολύ πίσω, στην ανέμελη εκείνη εποχή που τα βιώματά της χαράχτηκαν βαθιά μέσα μας.

Έμεναν όμως ζηλότυπα κλεισμένα στη σιωπή του χρόνου.

Ο χαμός σου, μου 'δωσε την ευκαιρία να κάνω πίσω το χρόνο, να περιπλανηθώ σκόπιμα σ' εκείνη την εποχή, ν' ανταμώσω μ' αγαπημένα πρόσωπα και να ξαναζήσω το κύλισμα των περασμένων με το πιο βαθιό αίσθημα, με το συναίσθημα, με την πιο βαθιά νοσταλγία.

Πέρασαν από τότε πολλά χρόνια. Πως ξεχαστήκαμε αλήθεια!

Θυμάσαι πότε ξανανταμώσαμε ύστερ' από τόσα χρόνια;

Γυρίζαμε από μια ομαδική εκδρομή και σταματήσαμε για λίγο στην Κόνιτσα σου, μαζί με το Χριστόφορο.

Πρώτη σκέψη μας εσύ. Απ' το καφενείο της πλατείας σε πήραμε τηλέφωνο.

Με κομπιασμένη φωνή απ' τη συγκίνηση μας απάντησες: "Έφτασα".

Και λέγαμε με το Χριστόφορο.

"Θα τον γνωρίσουμε; Θα μας γνωρίσει; Θα 'ναι πολύ γερασμένος; Ποιός τάχα κρατιέται πιο καλά απ' τους τρεις μας"; Και να! Ένας Θωμάς στητός, "αυτός πρέπει να 'ναι", είπαμε, κατηφόριζε με προσεχτικά, αλλά σταθερά βήματα κατ' εμάς.

Χωθήκαμε στις αγκαλιές ο ένας του άλλου.

Θωμά εσύ; Σπύρο, Χριστόφορε.. μισόλογα, συγκίνηση και φιλία.

Τόσος καιρός, τόσα χρόνια, αλήθεια πότε πέρασαν; Όλα φορτωμένα αγωνία, άγχος, υποχρεώσεις, κάποιες χαρές και τόσα άλλα, όλα εκείνη τη στιγμή της αντάμωσης ήταν το "χτες", το "τότε", το "τόρα".

Ήταν ο Τζούφης, ο Σούρλας, ο Λαμπράκης, ο Μπουκουβάλας, ο Νικολάου, ο Τσακανάκης, η Χατζή ... Ο Πασχάλης, ο Χαράλαμπος, ο Χαρίλαος, ο. Ορφέας, η Αγλαΐα, η Αγγελική... όλοι οι καθηγητές, όλη η τάξη όλο το Διδασκαλείο, εκεί μπροστά μας, στο καφενείο, στην πλατεία της Κόνιτσας.

Και λέγαμε και λέγαμε...

- Θυμάσαι ο ένας, θυμάστε ο άλλος, ποιός να πρωτοπεί την κουβέντα του.

- Στο Οικοτροφείο στου Κουραμπά, πόσο άτακτα παιδιά ήμασταν εμείς η ξεχωριστή ομάδα, θυμάστε;

Θυμάστε όταν ψωνίζαμε κάτι φτηνό στ' απέναντι παντοπωλείο του Γκόλλα, παίρναμε και καμιά τσοπέλα παραπάνω σύκα κι αφού τρώγαμε κάμποσα, αρχίζαμε ύστερα το συκοβόλημα, χωρίς βέβαια και να χάνουμε τα σύκα, γιατί τα ξαναπαίρναμε απ' τα χώματα και μ' ένα δυνατό φύσημα φς φς φς,

προστατεύαμε την υγεία μας και τα τρώγαμε;

- Θυμάστε όταν μια φορά στους διαγωνισμούς είχαμε γραπτά μαθηματικά κι επιτηρητής ήταν ο ίδιος ο καθηγητής των μαθηματικών, τον θυμάστε ε; Κι ενώ εμείς δεν είχαμε πάρει ακόμα τις κόλλες σφραγισμένες απ' το Γραφείο, όπως γινόταν κάθε φορά, μουρμουρίζαμε συνέχεια κι ο ένας συμπλήρωνε ευκαιριακά τις ελλείψεις του άλλου, όλο αγωνία κι αναμονή, ο καθηγητής γιομάτος υποψία και για να μας ησυχάσει μας είπε μ' έντονη φωνή γιομάτη απειλή και σοβαρότητα χτυπώντας το χάρακα στην έδρα:

"Ησυχία, ησυχία είπα, και γράψτε γρήγορα τα προκαταρκτικά όσο να 'ρθουν οι κόλλες". Που να τα γράφαμε τα προκαταρκτικά, αφού οι κόλλες ήταν ακόμα στο Γραφείο;

Κι έγινε το "σώσε" στην τάξη, για να χρησιμοποιήσω μια σύγχρονη τυποποιημένη λέξη απ' το σύγχρονο ελληνικό λεξικό.

- Θυμάστε όταν μπαίναμε στη λίμνη για μπάνιο στου "Μάτσικα", τότε χωρίς μαγιώ και δεν ντρεπόμασταν, γιατί αν κι όλος ο φυσικός μας εξοπλισμός ήταν στα φόρα, καμιά ξεχωριστή εντύπωση, κανένα σχόλιο, καμιά οπτική περιέργεια, η ίδια φυσική περιένδυση απ' όλους μας.

Τότε, που το σκαθάρι, λίγο πολύ όλοι σκαθάρια ήμασταν, έβαλε το νερόφιδο στη τσέπη του Γιώργου κι όταν στη γραμμή φεύγοντας έβαλε το χέρι να πάρει την τσατσάρα να χτενιστεί ο άνθρωπος κι έπιασε το νερόφιδο, θυμάστε τι έγινε; Χαμός σωστός, σκορπίσαμε όλοι τάχα απ' το φόβο μας, ενώ το φίδι σέρνονταν κι ο παιδονόμος σφύριζε και ξανασφύριζε για να μας

συμμαζέψει; Κι όμως, αυτά τα σκαθάρια τότε Θωμά, γίναμε αξιόλογοι κοινωνικοί παράγοντες και μ' ανέπτυξάνε στον πιο μεγάλο βαθμό το αίσθημα της ευθύνης και της προσφοράς κι παρά τις αντίξοες κι ανασταλτικές συνθήκες μας συνθήκες και το κλίμα της εποχής που έζησε η γενιά μας, επιτελέσαμε επάξια το λειτουργικό μας καθήκον κι είμαστε περήφανοι για αυτό.

Αμ' τον Μπουκουβάλα, μ' όλο το μεγαλείο της σωματικής υψομετρικής διάστασής του, ελαφρά καμπουρισμένης δεν τον θυμάστε πού δε μιλάφηνε να μιλάμε δυο δυο με τα κρύτσια κι όταν τύχαινε να μας πάρει το μάτι του, μας πλησίαζε σιγοπατώντας, στέκονταν πλάι μας και ξεροβήχοντας μας στραβοκοίταζε αυστηρά κι εμείς χωρίζαμε;

Κι όταν τον πιάσαμε μια φορά να σαλιαρίζει πονηρά με μια δασκάλα του Πρότυπου, ξεροβήξαμε κι εμείς κι απτότε δε μας ξαναενόχλησε;

- Θυμάσαι τα κυδώνια και τα σταφύλια απ' το γειτονικό περιβόλι του Οικοτροφείου τότε, που δοκιμάζαμε πρώτοι εμείς τα φρούτα της κάθε εποχής;

- Αμ το καζανόξυλο το ξεχάσαμε που γίνονταν σωστό κυνηγητό, που ζευγάρι θα το 'χει στην κατοχή του, γινα 'χει το προνόμιο να παίρνει πρώτο συσσίτιο απ' το καζάνι και να 'χει έτοιμη περισσότερη λίγδα στο πιάτο τους κι ακόμα διπλή μερίδα για τον κόπο του να τ' ανεβάσουν απ' το μαγειρείο στην τραπεζαρία;

Όλο τέτοια λέγαμε, που δεν είχαμε τελειωμό, πότε ο ένας πότε ο άλλος Μιλήσαμε και για την εθνική Αντίσταση, για τους ιδεολογοπολιτικούς προ

ανατολισμούς μας, τότε που ο καθέ-
ας είχε το δικό του λόγο και διαπι-
τώσαμε με χαρά και οι τρεις μας, εκεί
το καφενείο στην Κόνιτσα, πως με
ους ίδιους ρυθμούς χτυπούσαν τότε
ι καρδιές μας και ξαναφτέρωσε η ελ-
ίδα μας, για την ολοκληρωτική δι-
αίωση;

Ξαναήρθα στην Κόνιτσα Θωμά το
1993 στις 9 Μάη με την παραδοσιακή
χορωδία του Δήμου Πρέβεζας και
ζήτησα από το Σωτήρη να σε ειδο-
τοήσει να'ρθεις να τα ξαναπούμε.

Δυστυχώς δεν ήσουν στο σπίτι κι έ-
τσι δεν μπορέσαμε να ξανανταμώσου-
με.

Κι έμεινε μοναδική συνάντηση η
πρώτη και η τελευταία. Δε πειράζει.
Θά'σαι για μας τους παλιούς συμμα-
θητές σου και τρόφιμους του Οικοτρο-

φείου, μια ζωντανή ανάμνηση. Γιατί
ανάμνηση δεν είναι τίποτ' άλλο, παρά
εκείνο που κρατάμε βαθιά μέσα μας
και δε θέλουμε να το ξεχάσουμε ποτέ.

Σε χαιρετάμε Θωμά. Κάνε υπομονή.
Ερχόμαστε, αύριο, μεθαύριο... κάποιο
κοντινό χρόνο..., κάποιο κοντινό μήνα,
κάποια κοντινή μέρα. Δεν έχουν γυ-
ρισμό τα 80 τόσα χρόνια. Όλοι
φεύγουμε απ' τη ζωή με το θάνατο.

"Ο θάνατος. Αυτή η ανάλλαξη
σκληρή και θλιβερή πραγματικότητα.
Όλοι πεθαίνουμε σ' αυτόν τον κόσμο.
Αργά ή γρήγορα. Αυτή είναι η μονα-
δική διαφορά".

(απ' το βιβλίο μου ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ
1990).

Γειά σου Θωμά. Οι δικοί σου πρέπει
να'ναι πολύ περήφανοι για σένα.

Συλλυπούμαι

*Σπύρος Ντούσιας
Πρέβεζα*

ΒΙΝΤΕΟΤΑΙΝΙΑ

διάρκειας 40 λεπτών.

1. Με τις υπέροχες οροσει-
ές της Τύμφης και τις χα-
άδρες Αώου και Βίκου.

2. Την Κόνιτσα και τ' αρ-
οντικά της, το Γαναδιό, την
Καστάνιανη, την Πυρσόγιαν-
η.

3. Καγιάκ στον Αώο και
στο Βοϊδομάτη.

Αποστέλλεται ταχυδρομι-
κώς. Στο εσωτερικό 6.000
δρχ.+τα ταχυδρομικά.

Εξωτερικό 30 δολ. U.S.A.
+ ταχυδρομικά ή 50 μάρκα.

Παραγγελίες - Πληροφορίες
STUDIO

Μπάμπης Κόνιτσα

Τηλ. 0655: 22350

23101 - 22389



ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με τις καθιερωμένες εκδηλώσεις γιορτάστηκε στη Φούρκα η Ημέρα της γυναίκας της Πίνδου με συμμετοχή επισήμων και πλήθους κόσμου στις 20/7.

* Πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στη "Δρακόλιμνη" της Τύμφης η Πανελλήνια Ορειβ. συνάντηση στις 23-24 Ιουλίου.

* Σχετικά δροσερός ήταν ο καιρός τον Ιούλιο με σποραδικές καταιγίδες κατά τόπους, ο Αύγουστος όμως μας επιφύλαξε υψηλές θερμοκρασίες.

* Το Δεκαπενταύγουστο γιορτάστηκε στην Κόνιτσα η Ημέρα των Ενόπλων δυνάμεων.

Έγινε στην Παναγία (Κόνιτσας) το καθιερωμένο πανηγύρι, καθώς και σε πολλά χωριά γιορτάστηκε αυτή η μέρα με τα παραδοσιακά γλέντια.

* Ομάδα ηθοποιών με το σκηνοθέτη Ζερβουλάκο γυρίζουν κινηματογραφικό έργο (ο Ορφέας στον κάτω κόσμο) στην Κόνιτσα.

* Στις 23/8 άρχισαν οι γιορταστικές εκδηλώσεις στη μνήμη του Αγ. Κοσμά, με το Μέγα Εσπερινό στον ομώνυμο Ναό και λιτάνευση της Εικόνας του Αγίου στην κεντρ. πλατεία της Κόνιτσας. Στις 24/8 τελέστηκε Λειτουργία στο Ναό. Συμμετείχαν στις εκδηλώσεις, εκτός του Μητροπολίτη μας κ. Σεβαστιανό και ο συμπατριώτης μας Μητροπολίτης Αμφισσας κ. Αθηναγόρας, πολλοί ιερείς της περιοχής και πλήθος κόσμου.

* Στις 26/8 έπεσε ποτιστική βροχή, ευεργετική, μετά από τη μεγάλη ζέση που είχαμε τον Αύγουστο.

* Αρχισαν ζυμώσεις για τις εκλογές της 16ης Οκτωβρίου, αλλά συγκεκριμένες αποφάσεις για κατάρτιση των

συνδυασμών μέχρι το τέλος Αυγούστου δεν είχαμε. Τ' αποτελέσματα των εκλογών στην Κόνιτσα και τα χωριά της θα δημοσιεύσουμε στο επόμενο τεύχος.

* Αρκετή ήταν η κίνηση τον Ιούλιο και Αύγουστο στην περιοχή μας. Στα λουτρά Καβασίλων και Αμαράντου είχε αρκετή κίνηση. Τα πανηγύρια έγιναν με επιτυχία και στην Καστάννια, όπως κάθε χρόνο, οι νέοι παρουσίασαν κάποιες όμορφες εκδηλώσεις.

Εκφράζουμε τις θερμότερες ευχαριστίες στο σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας. Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Σεβαστιανό, γιατί χορήγησε γενναίο και ικανό χρηματικό ποσό για την αποπεράτωση του ενοριακού Ναού του Αγίου Δημητρίου στο νέο οικισμό του χωριού μας ΖΕΡΜΑ (ΠΛΑΓΙΑ).

Ζέρμα 26 Ιουλίου 1994

Εκ μέρους όλων των ενοριτών (κατοίκων) του χωριού Ζέρμα (ΠΛΑΓΙΑ) Κονίτσης

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή

*

* Στον αγαπημένο μας ανηψιό Ελευθέριο, που πήρε το βαθμό του Ταγματάρχη συγχαίρουμε και ευχόμαστε και σ' ανώτερα.

Ο θείος, Γεώργιος Σταματάτης. Η θεία Ειρήνη Οικονόμου. Τα εξαδέλφια Βασίλης και Γιάννης Σταματάκης και η Μαρία Ζαφειριάδου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στην Αθήνα ο Θανάσης και η Μαρικαίτη Ματσή απόχτησαν αγοράκι.

* Στις 13/7 απόχτησαν αγοράκι στη Γερμανία ο Σπύρος και η Άννα Κοϊκέ.

* Στην Κόνιτσα, ο Κώστας και η αρβάρια Ράγγα, απόχτησαν αγοράκι τις 4/8.

* Στις 7/8, ο Γεώργιος Σαραντάκης και η Πολυξένη Παπαμιχαήλ, απόχτησαν στην Αθήνα αγοράκι.

* Στην Κόνιτσα, ο Δημήτρης και η Βιβή Ράγγα απόχτησαν στις 18/8 κοριτσάκι.

Βαπτίσεις

Βάπτισαν: Ο Γιώργος και η Βασιλική Καλλιντέρη στην Κόνιτσα, στις 26/8 το κοριτσάκι τους. Όνομα Κυριακή.

* Ο Γιάννης και η Ευδοκία Βαγενά στην Κόνιτσα το κοριτσάκι τους, στις 10/7. Όνομα Αικατερίνη.

* Ο Κώστας και η Μαίρη Στέφου στις 23/7, στην Κόνιτσα την κορούλα τους. Όνομα Άννα - Σοφία.

* Στην Κόνιτσα, ο Αποστόλης και η Άννα Κίτσιου, το αγοράκι τους στις 24/7. Όνομα Φώτιος

* Στις 24/7, στην Κόνιτσα, ο Λευτέρης και η Μάρθα Μπέχλη, το αγοράκι τους. Όνομα Σωτήριος.

* Στην Κόνιτσα ο Ιωάννης και η Δήμητρα Παπαδημητρίου, στις 14/8, το αγοράκι τους. Όνομα Αθανάσιος

* Ο Δημήτριος και η Ευσταθία Παϊσιου το αγοράκι τους, στις 15/8, στην Κόνιτσα. Όνομα Αθανάσιος

* Ο Αποστόλης και η Χαρίκλεια Μουργκάνη στην Κόνιτσα, το κοριτσάκι τους στις 21/8 Όνομα Χρυσούλα.

* Ο Κώστας και η Ζωή Λάκκα στην Κόνιτσα, στις 21/8 το τέταρτο παιδί τους (αγόρι). Όνομα Δημήτριος.

* Ο Ηλίας και η Αικατερίνη Σέρρα στις 20/8 στην Κόνιτσα, το κοριτσάκι τους. Όνομα Όλγα.

* Ο Αποστόλης και η Ευανθία Παπαδήμα στις 21/8, στην Κόνιτσα, το αγοράκι τους. Όνομα Σταύρος.

Αρραβώνες:

Στα Γιάννενα αρραβωνιάστηκαν η Φωτεινή Κ. Μπαλτογιάννη και ο Βασίλης Τσιτώνης στις 15/8/94.

Γάμοι

Παντρεύτηκαν ο Ιωάννης Πήλιος και η Κατερίνα Πέτρου από τα Γιάννενα στην Κόνιτσα (2/7).

* Στις 16/7, ο Παναγιώτης Χατζής και η Πόπη Αγαλιάδη στην Κόνιτσα.

* Στις 23/7, ο Ιωάννης Λέκκας και η Σοφία Ε. Γαϊτανίδη, στην Κόνιτσα.

* Στις 24/7, ο Στέφανος Μουρεχίδης και η Κατίνα Πάντου από την Ηλιόρραχη, στην Κόνιτσα.

* Στις 30/7, ο Ιωάννης Λάμπρου από τη Μελισσόπετρα και η Φωτεινή Κοτσιαύτη από το Μάζι.

* Στις 31/7, ο Δημήτρης Σκούπρας και η Βασιλική Ρούβαλη, στην Κόνιτσα.

* Στις 20/8, στην Κόνιτσα, ο Βασίλης Βαγενάς και η Χριστίνα Πασχάλη από την Κλειδωνιά. * Στις 27/8, ο Θωμάς Δ. Λάμπας από την Ηλιόρραχη και η Ευανθία Ν. Ζδράβου στην Κόνιτσα.

* Στις 20/8, στην Κόνιτσα ο Γιώργος και Αντωνίου και η Ευδοκία Λίντου.

* Στις 21/8, στη Δροσοπηγή Κόνιτσας έγιναν οι γάμοι του Ορέστη Σπ. Σιούτη και της Κατερίνας Μ. Λέκκα με τα παραδοσιακά έθιμα και γλέντια. Οι γονείς, οι φίλοι και όλοι οι χωριανοί τους εύχονται κάθε ευτυχία. Κου-

μπάρος ήταν ο συγχωριανός Δημήτριος Ρέβας.

Θάνατοι:

Πέθαναν:

Στην Αθήνα, στις 17/5 η Αμαλία Σίσιου από την Εξοχή ετών 73.

* Στις 25/6, στην Κόνιτσα, η Κωστάνω Ηλία, ετών 90.

* Στις 29/6, στην Κόνιτσα, η Ευανθία Διαμάντη, ετών 83.

* Στις 8/7 ο Μιχαήλ Νικολόπουλος, ετών 71.

* Στην Κόνιτσα, ο Σιόλης Τζιομάλ, στις 11/7. Ετών 86.

* Σκοτώθηκε από ανατροπή του μοτοποδηλάτου ο Κώστας Καρακατσάνης από την Αετόπετρα, ετών 26, στην Κόνιτσα.

* Στις 18/7, ο Παύλος Γκίκας από την Κόνιτσα, ετών 85.

* Η Ελισάβετ Φατέ στην Κόνιτσα, στις 14/8. Ετών 63.

* Στην Αθήνα, η Ερμιόνη Σωκ. Πορφύρη, το γένος Παπαχρήστου.

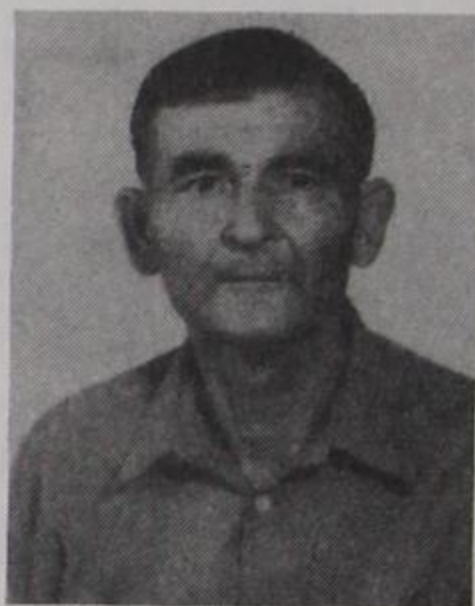
* Στις 27/7 ο Θωμάς Κ. Μπλιθικιώτης, στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Λαγκάδα. Ετών 62.

* Στην Κόνιτσα, στις 23/8, η Ευθαλία Κωστούλα, ετών 82.

* Σε ηλικία 67 ετών πέθανε στην Αθήνα ο φίλος του περιοδικού, μας Γιάννης Παπαμιχάλης από την Αγ. Βαρβάρα.

* Στις 25/8, ο Δημήτριος Κατσούκης, ετών 84, στη Μελισσόπετρα.

* Στις 21/4/94 πέθανε ο αξιαγάπητος παππούς μας Απόστολος Νούτσος. Γεννήθηκε στο Κεφαλοχώρι Κόνιτσας



το 1915. Ήταν γνήσιος πατριώτης, αγωνιστής της Εθν. Αντίστασης 1941 - 44, στην οργάνωση του Ε.Α.Μ. και μετά τον εμφύλιο του

1946 - 49 κατέληξε στην Τασκένδη της Ρωσίας. Επαναπατρίστηκε το 1978. Ας είναι ελαφρό το χώμα που τον σκεπάζει.

Στη μνήμη του προσφέρουμε στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 5.000 δρχ.

Τα εγγόνια του Αποστόλης, Αποστόλης, Θεοδώρα Νούτσου και Σταυρούλα Αργυροπούλου-Νούτσου.

* Στη μνήμη της μητέρας του Ευαγγελίας, ο κ. Τζώρτζ Μάρραιη προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 10.000 δρχ.

* Η Άννα Τρυφωνίδου προσφέρει 3.000 δρχ. στη μνήμη του αδελφού της Γιάννη Χούψα στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

* Η κ. Λίνα πατέρα, στη μνήμη του συζύγου της Χαρίλαου, προσφέρει στο περιοδικό μας το ποσό των 5.000 δρχ.

ΟΙ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 1994 (Γεν. - Τεχν. Λυκείου Κόνιτσας)

1. Βλάχου Χάϊδω του Βασιλείου, Διοίκηση Επιχειρήσεων ΤΕΙ Κοζάνης.
2. Γαϊτανίδου Ελπίδα του Βασιλείου, Ανθρωπογεωγραφίας Αιγαίου (Μυτιλήνη).
3. Γιαννάκη Μαργαρίτα του Χρήστου, Διοίκηση Επιχειρήσεων ΤΕΙ Κοζάνης.
4. Καβελίδης Βασίλειος του Γεωργ., Φυσικής Αγωγής Θεσ/νίκης.
5. Καραφέρη Ελισσάβητ του Δημητρίου, Θερμοκηπ. Καλλιεργ. & Ανθοκομ. ΤΕΙ Ηρακλείου.
6. Λάκκα Χρυσούλα του Γεωργ., Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών Φλώρινας.
7. Μακάριου Γιαννούλα του Θωμά, Ιστορίας - Αρχαιολογίας Ιωαννίνων.
8. Μάτσιας Στέφανος του Βασιλ. Ιστορίας - Αρχαιολογίας Αθήνας.
9. Μήτσικα Δήμητρα του Παναγ. Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών Αθήνας.
10. Ντάφλου Κατερίνα του Ιωάννη, Κοινωνικής Πολιτικής & Κοινων. Ανθρωπολογίας Παντείου Αθήνας.
11. Παπανικολάου Σταυρούλα του Πέτρου, Εφηρμ. Πληροφ. Π. Μακεδ. (Θεσ/νίκη).
12. Τάσιου Χρυσούλα του Αντων. Ιστορίας - Αρχαιολ. Ιωαννίνων
13. Τσαρούχη Δήμητρα του Ιωάννη, Οικονομικών Επιστημών Θεσ/νίκης.
14. Χουρσάν Σοφία του Βασιλ. Τουριστ. Επιχειρ. ΤΕΙ Πάτρας.
15. Τσαρούχης Χρήστος του Ιωάννη, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Πάτρας.
16. Πορφυρίου Ευφροσύνη του Ευαγγ. Οικονομικών Επιστημών Πατρών (Αγρίνιο).
17. Μπάρμπας Μιχαήλ του Παναγ. Ηλεκτρολογίας ΤΕΙ Λάρισας.
18. Ζιώγας Βασ. του Θωμά Πολιτ. Μηχαν. Αθήνα.
19. Σταυρίδη Λορέττα του Ιωαν. Οδοντιατρική Αθήνα
20. Τσιάγκης Δημ. του Ίκαρου Παιδαγ. Ιωαννίνων.
21. Βάσιου Ελένη του Σπ. Δασοπονίας ΤΕΙ Μεσολογγίου (Καρπενήσι).
22. Λασπονίκου Σοφία του Ιωαν. Συνατ. Οργ. Εμπορ. Επιχειρήσεων - Μεσολόγγι.
23. Ξαξίρης Ευάγγελος του Απ. Τεχν. Ενεργ. ΤΕΙ Αθήνας.
24. Τζάλλα Ευαγγελία Φοιτ. Παραγ. ΤΕΙ Ηρακλείου.
25. Κέντρος Γρηγόριος του Σταύρου. Μηχανολ. Μηχανικών Κοζάνης.
26. Ο Παύλος Ι. Σπανός, μονίμων Υπαξιωματικών.

Η Σύνταξη του περιοδικού συγχαίρει τους επιτυχόντες και τους εύχεται κάθε πρόοδο.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Μάντζος Παύλος Γερμανία	10.000	Κεφάλας Θεοδ. Ηλιόρραχη	1.500
Γκούμας Κων. Γερμανία	5.000	Μπούκας Ευαγγ. Αλεξάνδρεια	3.000
Λιάπη Ερασμία U.S.A.	5.000	Μάκκας Γεωργ. Αμάραντος	2.500
Νικολόπουλος Σωτ. U.S.A.	5.000	Στεργίου Δημ. Αθήνα	1.000
Παπακώστας Αγ. Ελβετία	10.000	Στεργίου Κων. Αθήνα	1.000
Στεφανή Κατερίνα Γερμανία	5.000	Παπανικολάου Κων. Αθήνα	1.000
Παπαναστασίου Δημ. Αυστραλία Δολ.	60	Ιερ. Αντωνιάδης Φωτ. Αθήνα	2.000
Τζιάλλας Ευθ. U.S.A.	10.000	Τσιρώνης Αθαν. Πάτρα	2.500
Χρήστου Θωμάς Αγ.		Τρυφωνίδου Άννα, Πειραιάς	2.000
Παρασκευή	1.000	Λάκκας Θεοφ. Καλλιθέα	1.000
Καλούδης Νικ. Κόνιτσα	2.000	Τόσκας Γιάννης, Πάδες	2.000
Ζαχαράκη Ευανθ. Κόνιτσα	2.000	Αηδόνης Αναστ. Αθήνα	3.000
Πρίντζος Ιωαν. Άρτα	2.000	Κυριάκης Κων. Αθήνα	2.000
Αθανασούλης Γεωργ. Αθήνα	5.000	Κορτσινόγλου Ιωαν. Κόνιτσα	3.000
Κίτσιος Αθαν. Κόνιτσα	2.000	Παπαϊωαννίδης Δημ. Σπάτα	2.000
Ζιούλης Γεώργ. Αθήνα	2.000	Κιτσάκης Βασ. Αθήνα	5.000
Τρουμπούκης Δημ. Αθήνα	1.000	Κουκέσης Βασ. Κόνιτσα	5.000
Τρουμπούκης Κων.	1.000	Ντίνος Μάνθος Θεσ/νίκη	2.000
Βαγενάς Α. Δημ. Κόνιτσα	1.000	Ντόκος Βασ. Γιάννινα	5.000
Γκάγκας Βασ. Κόνιτσα	1.000	Λάππα Γεωργία Κόνιτσα	1.000
Βλάνος Παναγ. Κόνιτσα	5.000	Λέτσιος Νικ. Αθήνα	2.000
Κολιός Λεων. Μάζι	1.000	Πορφυριάδης Αθαν, Τεμένη Αιγίου	2.000
Κεφάλας Θεοδ. Θεσ/νίκη	3.000	Λαζαρίδης Κων. Γιάννινα	3.000
Γκούντας Δημ. Καβάσιλα	1.000]	Ζήμουρας Γεωργ. Ρίο	5.000
Τσιομπάνος Ευαγγ, Άρματα	1.000	Τσιλίφης Ιωαν. Αίγιο	2.000
Κυρίτσης Σωτ. Αθήνα	1.500	Γκόγκου Χριστίνα Χαλκίδα	2.000
Βανδέρας Δημ. Κόνιτσα	5.000	Τσάγκας Ιωαν. Αθήνα	2.500
Ζούκας Γεωργ. Αθήνα	2.000	Μπάρμπας Βασ. Αθήνα	2.000
Κοντογιάννης Παντ. Λάρισα	2.500	Γκούντος Χαριλ. Αθήνα	2.000
Λούδας Αθαν. Αθήνα	2.000	Κοντοδήμος Δήμος Αγ. Παρασκευή	2.000
Νόκος Παναγ. Αθήνα	2.000	Τόγκα-Καλαϊτζή Βεατρ. Αθήνα	1.000
Γαλάνης Παντ. Αγ. Παρασκευή	1.000	Ιατρού Ανέστης Γιάννινα	1.000
Τάτσης Θανάσης Αθήνα	3.000	Αδελφότητα Δολιανιτών Αθήνα	5.000
Παπαχρήστος Χρ. Θεσ/νίκη	1.000	Κήτας Ευθ. Κόνιτσα	2.000
Βουρδούκας Στεφ. Αθήνα	5.000	Κουρτίνος Δημ. Βόλος	3.000
Φιλοπρόοδος Συλογ. Μαζίου	1.000	Γκατζούνη Κλεον. Κόνιτσα	2.000
Σταγκίκας Αχιλ. Γιάννινα	3.000	Βόσιος Παύλος, Κόνιτσα	3.000
Παπαχρήστου Χρυσ. Θεσ/νίκη	1.000	Σπανός Γιάννης, Κόνιτσα	1.000
Μουρεχίδης Ιωαν. Κόνιτσα	5.000	Ντεντόπουλος Παναγ. Κόνιτσα	2.000
Τζουμέρκας Νικ. Αθήνα	1.000	Φατές Αθαν. Κόνιτσα	5.000
Τζουμέρκας Παναγ. Αθήνα	1.000	Ζούκης Χ. Αθαν. Κόνιτσα	1.000
Ρήγας Κων. Αθήνα	1.000	Αθανασόπουλος Βασ. Κόνιτσα	1.000
Αρχιμανδρίτης Βασ. Αθήνα	2.000	Λούδας Κων. Αθήνα	2.000
Γιαννάκος Χρ. Γιάννινα	1.000	Ευαγγέλου Ευαγγ. Κόνιτσα	2.000
Βάρνας Νικ. Κόνιτσα	2.000	Κίτσιος Απ. Αθήνα	1.000
Πριμηκύρης Χριστοδ. Αθήνα	2.000	Μπάρμπα Χριστ. Κόνιτσα	1.000
Ντούσιας Σπ. Πρέβεζα	1.000	Παπαχαρίσης Δημ. Μάζι	2.000
Λάμπρου Ευθύμ. Αετόπετρα	1.000	Ψύλλας Γεωργ. Θεσ/νίκη	1.000.
Νάτσης Αριστ. Αθήνα	2.000	Παπαχρήστου Νικ. Θεσ/νίκη	1.000

ΤΣΙΟΥΡΗΣ - Χ. ΕΞΑΡΧΟΥ Ο.Ε.

Διαμερίσματα - Καταστήματα

Αντιπαροχαί

άνη 4-6
ίννινα

Τηλ. 32989-33207

Fax 33207

**HOTEL "ΑΩΟΣ,,
RESTAURANT - BAR**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ — ΚΟΖΑΝΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑ — ΤΗΛ. (0655) 22079

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ

Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817
ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δέχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απόγευμα 5.00 - 9.30
και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ραντεβού

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22

ΤΗΛ. 426.951

ΠΑΤΡΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Δημήτριος Ν. Καζαμίας

Εμ. Μπενάκη 24

Τηλ. 3627 - 725

ΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΕΙΔ. ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

ΘΕΜΙΔΟΣ 4 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΦΛΟΙΑΣ 23 »

ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΕΤΑΡΤΗ

ΑΠΤΗ 6 - 8 ΜΜ

ΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 80 24 122
80 69 013

ΤΗΛ. ΝΟΣ. 68 27 940

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο στην τοποθεσία "Πλατανάκια"

Κόνιτσας (δίπλα στο δρόμο),

έκτασης 1,5 στρέμμα.

Πληροφορίες: 0651 - 25637

01 - 2524810

Dr ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Τ. ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 'ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ'

ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΟΚ. "ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 66
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΤΗΛ. 3602 966 (106 80)
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10
ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 9701 285

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

• Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 288

Κόνιτσα

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ

(Πάνω στον Εθνικό Δρόμο)

Τηλ. 0655/22867

«ΚΟΝΙΤΣΑ»
ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ



ΜΠΟΥΛΤΟΖΕΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΕΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - GRADAR - ΟΔΟΣΤΡΟΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚ/ΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΟΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ. 51 38315